Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 281 | Łódź, Wtorek, 9 Października 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ל' תשרי תרצ"ה | № 281

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

רעוואָלוציע אין שפּאַניען

ווערט בלוטיג דערשטיקט

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) נאָך אַ בלוטיגען קאַמף האָט דאָס רעגירונגס־מיליטער אין באַרצע־לאָנאַ איינגענומען די געביידע, אין וועלכער עס האָט זיך געפונען די רעוואָלוציאָנערע רעגירונג. ביז דער לעצטער מינוט האָט קאָמפּאַניס גערופען דורכן ראַדיאָ די קאַטאַלאָנישע באַפעלקערונג צו פערטיידיגען די פרייהייט. די אומאָפּהענגיגע קאַטאַ־לאָנישע רעפּובליק האָט עקזיסטירט 11 שעה.

די אַרעסטירטע רעוואָלוציאָנערע רעגירונגס־מיטגלידער האָט מען איבערגעפיהרט אויף דער שיף „אורוגווי". באַלד איז אויף דער שיף פאַרגע־קומען אַ מיליטעריש שנעל־געריכט און די ערשטע פּאַרטיע רעוואָלוציאָנערען איז פאַרמשפּט געוואָרען צום טויט. דער אורטייל איז באַלד אויפן אָרט אויס־געפיהרט געוואָרען.

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) דאָס שפּאַנישע קריגס־מיניסטעריום מעלדעט: אין דזשיכאָן קומען נאָך פאָר פאַרביטערטע קאַמפען צווישען רעגירונגס־מיליטער און די רעוואָלוציאָנערען. די רעוואָלוציאָנערען וואָס האָבען זיך באַפעסטיגט אויפן באַרג סאַנטאָ קאַטאַ־לינאַ זענען שטאַרק באַשאָסען געוואָרען. עס זענען דאָ פיל קרבנות. דער קאָמענדאַנט פון באַרצעלאָנאַ גענ. באַטעט האָט באַזעצט אַלע עפנטליכע געביי־דעס, ווי אויך די ראַדיאָסטאַנציע מיט מיליטער.

דער רעוואָלוציאָנערער פּרעזידענט פון קאַטאַ־לאָניע קאָמפּאַניס האָט באַם אַרעסטירען איהם ער־קלערט אַז ער נעהמט אויף זיך די פולע פאַראַנט־וואָרטליכקייט פאַרן אויפשטאַנד. דאָסזעלבע האָט ערקלערט דער אַרעסטירטער בירגערמייסטער, אַז ער וועט טראָגען אַלע קאָנסעקווענצען פאַר דעם, וואָס ס'איז געשעהען אין ראַטהויז.

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) היינט האָט זיך אין מאַדריד פאַרשפּרייט אַ קלאַנג. אַז די רעוואָלוציאָנע־רען אין אַסטוריען האָבען באַזעצט די געביידע פון פּלאַץ־מיניסטעריום אין דזשיכאָן, זיי זענען אָבער אַרומגערינגעלט געוואָרען פון רעגירונגס־מיליטער און ווערען באַשאָסען.

פון באַרצעלאָנאַ מעלדעט מען אַז דאָס רעגי־רונגס־מיליטער פיהלט זיך דאָרט זעהר אָפּגעשוואַכט צוליב די לאַנגע קאַמפען, עס איז אַלאַרמירט געוואָ־רען נאָך הילף. באַלד איז אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ באַטאַליאָן אינפאַנטעריע און אַן אָפּטיילונג פון „פרעמדען לעגיאָן". עס דערנעהנטערען זיך אויך קריגס־שיפען.

די גאַנצע נאַכט זענען אין באַרצעלאָנאַ געווען אָפּגעשלאָסען אַלע גאַסען. 600 רעוואָלוציאָנערען זע־נען דאָרט אַרעסטירט געוואָרען. מיט דער שטאָט־פאַר־וואַלטונג פיהרט אָן אַן'אָפּאָזיציע, ביינאַכט זענען נאָך אַבאַנד פאָרגעקומען שיסעריען.

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) לויט די ידיעות פון מאַדריד איז צו זעהען, אַז די רעגירונג האָט בע־הערשט די לאַגע. אין מאַדריד איז אין אָוונט נאָך גע־קומען צו בלוטיגע צוזאַמענשטויסען, איבערהויפּט אין די פאָרשטעט. די רעוואָלוציאָנערען האָבען פון די דעכער געשאָסען אויפן רעגירונגס־מיליטער. די קוילען פון די רעוואָלוציאָנערען האָבען זאָגאַר גע־טראָפען אין דער געביידע פון אינערן־מיניסטעריום. די רעגירונג האָט אָבער באַוויזען צו באַהערשען די לאַגע.

אַמטראַגישסטען איז צוגעגאַנגען דאָס אונטער־דריקען דעם אויפשטאַנד אין קאַטאַלאָניען, וועלכע איז דורך די רעוואָלוציאָנערען ערקלערט געוואָרען אַלס אַן אומאָפּהענגיגע רעפּובליק.

שבת אין אָוונט האָט דער שעף פון דער אויטאָנאָמער קאַטאַלאָנישער רעפּובליק קאָמפּאַניס, געלייענט אַ דעקלאַראַציע פאַרן ענטוזיאַסטישען המון.

ביז שפּעט אין אָוונט איז אין דער שטאָט גע־ווען רוהיג. דער מיליטערישער גובערנאַטאָר פון קאַטאַלאָניען, אַליין אויך אַ קאַטאַלאָנער, האָט אין אָנהויב זיך אַרויסגעזאָגט פאַר דער רעפּובליק. אָבער אין אַ שעה אַרום האָט ער געהייסען בעלאַ־גערען דעם פּאַלאַץ פון דער נייער רעגירונג מיט מיליטער. ס'האָט זיך דאַן אָנגעהויבען אַ בלוטיגע מלחמה. דאָס רעגירונגס־מיליטער האָט געשאָסען צו די אויפשטענדיגע פון האַרמאַטען. די שלאַכט האָט געדויערט ביז 3 פאַרטאָג. קאָמפּאַניס איז אָבער נישט אָפּגעטרעטען און כסדר גערופען דורכ'ן ראַדיאָ, אַז דאָס קאַטאַלאָנישע פאָלק זאָל זיך נישט אונטערגע־בען. קאָמפּאַניס האָט גערעדט דורכן ראַדיאָ און, דערווייל האָט דאָס רעגירונגס־מיליטער פאַרכאַפּט דעם פּאַלאַץ.

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) לויט נאָך נישט־בע־שטעטיגטע מעלדונגען פון מאַדריד, איז דער געוועזענער פּרעמיער־מיניסטער אַזאַנאַ צוזאַמען מיט 3 קאַטאַלאָנישע אָנפיהרער אַרעסטירט געוואָרען אין דעם מאָמענט ווען זיי האָבען זיך געפּרובט אויפזע־צען אויף אַ שיף און אָפּפאָהרען קיין פראַנקרייך.

מאַדריד, 8. (ספּ. טעל.) די באַהן־קאָמוני־קאַציע צווישען מאַדריד און די גרעניץ־ערטער זע־נען שוין צוריקגעשטעלט געוואָרען.

עס איז פאַרבאָטען געוואָרען אַריינצופיהרען אויסלענדישע צייטונגען. די קריגס־געריכטען האָ־בען שוין אָנגעהויבען צו אַרבייטען.

אין באַרצעלאָנע

איז די לאַגע נישט געענדערט. מען דערוואַרט דאָרט דאָס אָנקומען פון מאַראָקאַניש מיליטער. מען האָט היינט מאָביליזירט צוויי קאָמפּאַניעס רעזערוויסטען. פון שבת אָן האָט מען אין באַרצעלאָנאַ אַרעסטירט העכער צוויי טויזענד פערזאָן. דאָס באַוואָרגען די שטאָט מיט לעבענס־מיטלען קומט אָן מיט שווע־ריגקייטען, ווייל די רעוואָלוציאָנערען באַשיסען די טראַנספּאָרטען וועלכע מען פיהרט אין דער שטאָט אַריין.

אויף דער דרום־באַהן־סטאַנציע אין מאַדריד איז געקומען צו אַ שיסעריי, 6 פערזאָן זענען אומ־געקומען, און אַ סך זענען פאַרוואונדעט געוואָרען.

פון אַנדערע ערטער אין לאַנד, קומען אָן ידי־עות וועגען צוזאַמענשטויסען צווישען רעוואָלוציאָ־נערען און מיליטער, פאַראַן דאָרט דערהרגעטע און פאַרוואונדעטע.

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) פון מאַדריד איז מען מודיע, אַז די

רעוואָלוציאָנערע בעוועגונג האָט זיך איבערגעטראָגען קיין אַנדאַלוזיע

דאָרט האָבען די אַנאַרכיסטען־סינדיקאַליסטען איבער־גענומען די אָנפיהרונג פון גענעראַל־שטרייק.

אין מעריוואַ איז שוין געקומען צו אַ צוזאַמענ־שטויס צווישען די שטרייקענדע בערג־אַרבייטער און דער ציווילער גוואַרדיע. דריי גוואַרדיסטען זענען דערהרגעט און פינף פאַרוואונדעט.

אין פּאַטערנאַ דעל קאַמפּאָ האָט מען אונטער־געצינדען אַ קירכע. פּאָליציי האָט אַרעסטירט אַ סך מענשען.

אין סעווילי זענען אַרעסטירט געוואָרען 130 מענשען. אין דער סביבה פון באַרלעטאַ האָט מען אויפגעריסען קאָשאַרען פון דער ציווילער גוואַרדיע.

מאַדריד, 8. (ספּ. טעל.) מאָרגען זאָל זיך אָנהייבען אַ גענעראַל־שטרייק אויף די באַהנען. די מאַכט האָט אַריינגעצויגען אין מיליטער אַלע באַהן־אַרבייטער רעזערוויסטען. אין מאַדריד זענען די גאַסען אין אָוונט ליידיג. די שטרייק באַוועגונג פאַרשפּרייט זיך, באַזונדערס אין דרום פון לאַנד, אין צפון און אין דער פּראָווינץ אַסטוריע, דערשטיקט די מאַכט דעם שטרייק. מיליטערישע אַעראָפּלאַנען באָמבאַרדיר־ען די שטרייקענדע.

בערלין, 8. (ספּ. טעל.) די דייטשע אינ־פאָרמאַציע ביוראָ איז מודיע פון מאַדריד: אין די נאָכמיטאָג שעה'ן האָט די צענטראַל־רעגירונג פאַר־עפנטליכט דורך ראַדיאָ אַ קאָמוניקאַט וועגען דער לאַגע, פעסטשטעלענדיג אַז

אין דער הויפּטשטאָט און אין אַנדערע שפּאַנישע שטעט הערשט רוה

אין מאַדריד זענען אַלע געוועלבער אָפען, די גאַסען־בעוועגונג איז גרויס און די פּאָליציי און ס'מיליטער ווערען זעהר וואַרעם אויפגענומען דורך דער באַפעלקערונג. דער פאַרקעהר פון די טראַמ־ווייען און אויטאָס איז נישט גרויס. די מאַכט האָט אַרויסגעגעבען אַן ערקלערונג אַז די שטאָטישע אַר־בייטער און אָנגעשטעלטע וועלכע וועלען זיך ביז דינסטאָג נישט שטעלען צו דער אַרבייט וועלען בע־זייטיגט ווערען. היינט אינדערפריה איז אין אַ גע־וויסען פּונקט אין דער הויפּטשטאָט געקומען צו אַ שיסעריי, 1 פּאָליציאַנט איז דערהרגעט געוואָרען און איינער פאַרוואונדעט.

לויט אָפיציעלע ידיעות זענען אין משך פון היינטיגען טאָג נאָך געקומען צו צוזאַמענשטויסען אין עטליכע פּראָווינציאָנעלע ערטער צווישען רעוואָ־לוציאָנערען און פּאָליציי.

אין סעווילי האָבען די פּאָרט־אַרבייטער אויפ־געגעבען די אַרבייט, אין באַרצעלאָנאַ הערשט רוה, מען האָט דאָרט קאָנפיסקירט טויזענד ביקסען און אַ גרויסע צאָהל באָמבעס, רעוואָלווערען און איי־ניגע קעסטלעך דינאַמיט.

פּאַריז. 8. (ספּ. טעל.) „פּעטי זשורנאַל" איז מודיע, אַז אין משך פון זונטאָגדיגען טאָג זענען אין באַרצעלאָנאַ אומגעקומען העכער 2000 מענ־שען.

נייע וואַהל־אָרדינאַציע אין גריכענלאַנד

אַטען, 8 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער פּאַרלאַמענט האָט מיט 130 שטימען געגען 1 שטימע אָנגענומען די נייע וואַהל־אָרדי־נאַציע, לויט וועלכער ס'ווערט אָפּגעשאַפט די באַ־זונדערע יודישע וואַהל־קוריע אין סאַלאָניקי.

קאָמיטעט פון אַמעריקאַנער קאָנגרעס באַנייט די אונטערזוכונג פון דער נאַצי־טעטיגקייט אין די פאַראייניגטע שטאַטען

ניו־יאָרק (יט"א) די קאָמיסיע פון אַמע־ריקאַנער קאָנגרעס, וועלכע אונטערזוכט די אָנ־לעגאַלע נאַצישע טעטיגקייט אין אַמעריקע, וועט, ווי עס טיילט מיט דער וויצע־פּרעזידענט פון דער קאָמיסיע קאָנגרעסמאַן דיקשטיין, דעם 15־טען אָקטאָבער באַנייען איהר עפנטליכען פאַרהער אין ניו־יאָרק.

ענטדעקט אַ ריזיגע אַפערע

מיט שטייער־געלדער אין וואַרשא

וואַרשאַ, 8. (טעלעפאָניש).

מיט עטליכע טעג צוריק האָט דער פּראָקוראָר אָפּגעשיקט צום אויספאָרשונגס־ריכטער די אַקטען פון דער אויספאָרשונג אַרום די מיסברויכען אין 28־טען שטייער־אַמט און פאַראָרדענט דורכצופיהרען אַ גענויע צוגאָב־אויספאָרשונג.

נאָכן פאַרענדיגען די פּראָוויזאָרישע אויספאָר־שונג איז מעגליך געוואָרען צו פאַרעפנטליכען די זעהר אינטערעסאַנטע און העכסט־פּיקאַנטע מיטלען מיט וועלכע ס'האָבען זיך באַנוצט די דעפּרוידאַנטען.

אָנגעפיהרט מיט דער אַרבייט האָט דער עקזע־קוציע־שעף, פון 28־טען שטייער־אַמט, לוקאַשע־וויטש, וועלכער איז, — ווי ער באַהויפּטעט, — אַ שוועסטער־קינד פונ'ם סיים־מאַרשאַלעק ראַטשקיע־וויטש. די אַפערעס זענען געמאַכט געוואָרען ביים צאָהלען דעם הכנסה־שטייער פון די אָנגעשטעלטע אין די פירמעס „פּראַסאַ פּאָלסקאַ" און „פּוילישע עלעקטרישע געזעלשאַפט".

די „פּראַסאַ פּאָלסקאַ" האָט, לויט אַן אָפּמאַך מיט'ן שטייער־אַמט געצאָהלט צו צוויי טויזענד זל. וועכענטליך. דאָס געלד פלעגען איינקאַסירען לוקאַ־שעוויטשעס צוויי מיטהעלפער די עקזעקוטאָרען פונם זעלבען שטייער־אַמט זאַווישאַ און באַרובקאָוו, ביים אַרויסגעבען די קוויטונגען פלעגען די עקזעקוטאָרען אָנשטאָט קאַלקע, אַריינלעגען אַ ריין שטיקעל פּאַפּיר כדי אויף דער קאָפּיע, וואָס מוז פאָרגעלעגט ווערען אינ'ם שטייער־אַמט, זאָל נישט פיגורירען די סומע וואָס די האָבען איינקאַסירט. אויף דער ריינער קאָ־פּיע פלעגען די אַפעריסטען איינשרייבען סומעס פון 3 און פינף זלאָטעס, אויף די נעמען פון קליינע שטייער־צאָהלער.

כדי אָבער דעם נאַטשעלניק פונ'ם שטייער־אַמט, ווי אויך די קאָנטראָלע זאָל נישט ווערען פאַר־דעכטיגט, פאַר וואָס די „פּראַסאַ" צאָהלט גאָרנישט קיין הכנסה־שטייער, פון איהרע אָנגעשטעלטע, איז לוקאַשעוויטש געפאַלען אויף אַ גענייאַלע המצאה און האָט איינגעשריבען אין דעם בוך ביי דער פּאָזיציע פון דער „פּראַסאַ פּאָלסקאַ" פאָלגענדע באַמערקונג: „לויט דער דעציזיע פון דער שאַטישער פינאַנץ־קאַמער, אָפּגעשטעלט די עקזעקוציע".

די דאָזיגע געפעלשטע דעציזיע פון דער וואַר־שאַווער פינאַנץ־קאַמער פלעגט, פאַרשטייט זיך, פול־קאָם צופרידענשטעלען סיי דעם נאַטשעלניק, ווי אויך די קאָנטראָלערען, ווייל ס'האָט זיך דאָך געהאַנדעלט וועגען אַן'אונטערנעהמונג, וואו די רעגירונג האָט דעם גרעסטען טייל אַקציעס.

אַזוי האָט די זאַך געדויערט העכער אַ יאָהר צייט, ביז מיט אַמאָל זענען די עקזעקוטאָרען זאַ־ווישאַ און באַרובקאָוו ענטזאָגט געוואָרען פון די פּאָס־טענס, דאָס האָט אָבער נישט אָפּגעהאַלטען לוקאַ־שעוויטשען פון ווייטערדיגע פאַרשווינדונגען. ווייל אַלס שעף פון עקזעקוציע האָט ער געהאַט גענוג קוויטאַנציעס צו זיין דיספּאָזיציע. און די אָפּגעזאָג־טע עקזעקוטאָרען האָבען ווייטער איינקאַסירט דאָס געלד פאַר זיך.

כדי אָבער ס'זאָל נישט אויסקומען פאַרדעכטיג די שוין צו לאַנגע „ווסטשימאַניע" האָט לוקאַשעוויטש געענדערט די „דעציזיע" פון דער פינאַנץ־קאַמער און האָט אָנגעשריבען דאָס ס'איז אָנגעהויבען געוואָ־רען אַן'אויספאָרשונג געגען דער „פּראַסאַ פּאָלסקאַ".

ענדליך האָט אָבער די באָמבע געמוזט פּלאַ־צען. אין 28־טען שטייער־אַמט איז אָנגעקומען אַ נייער נאַטשעלניק. ווען ס'איז אויסגעקומען פאַר־דעכטיג די גרויסע סומע, וואָס קומט פון דער „פּראַ־סאַ פּאָלסקאַ", לוקאַשעוויטש איז אָבער געווען אַזוי אומפאַרשעהמט, דאָס ער האָט געוויזען דעם נאַ־טשעלניק די כלומרשטע דעציזיע, וואָס ער האָט אַ־ליין אָנגעשריבען.

זעהענדיג אָבער, דאָס די לאַגע אַרום איהם ווערט שוין ענג, האָט לוקאַשעוויטש אויסגעפּועלט ער זאָל איבערגעטראָגען ווערען אין אַן'אַנדער שטייער־אַמט. דאָס איז אָבער געווען זיין גרויסער פעהלער.

ווען דעם נייעם נאַטשעלניק פון 28־טען שטייער־אַמט איז אָבער די פראַגע פון דער „פּראַסאַ פּאָל־סקאַ" דאָך אויסגעקומען פאַרדעכטיג, האָט ער אין אַ חודש שפּעטער אָנגעקלונגען אין דער פינאַנץ קאַמער, און זיך אָנגעפרעגט וואָס ס'הערט זיך וועגען דער „ווסטשימאַניע". ער האָט בעקומען דעם ענט־פער, דאָס די קאַמער ווייסט נישט פון קיין שום „ווסטשימאַניע" יעדענפאַלס אָבער איז ער גרייט צו שיקען אין דער „פּראַסאַ פּאָלסקאַ" אַן עקזעקוטאָר נאָך געלד.

די פאַרוואַלטונג פון „פּראַסאַ פּאָלסקאַ" האָט פאָרגעשטעלט קוויטען און אַזוי אַרום איז פעסטגע־שטעלט געוואָרען די שולד פון לוקאַשעוויטש, זאַ־ווישאַ און באַרובקאָוו האָבען מיט דער הילף פון די בעקוועמע קוויטאַנציעס בעאַרבייט אויך אַנ־דערע פירמעס. די אַלגעמיינע סומע פון אויסגענאַר־טען געלד בעטרעפט אומגעפעהר 200 טויזענד זלאָטעס.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט דאָס לוקאַשעוויטש פלעגט פיהרען אַ זעהר בריט לעבען. שפּילען אויף די פערד־געיעגען און אַליין האָבען אַ געיעג־שטאַל.

אַלע דריי זיצען פעסט אין תפיסה די אויס־פאָרשונג דויערט ווייטער.

וואהל=רעזולטאטען אין פראנקרייך

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

דערווייל זענען נאך נישט בעקאנט די גענויע רעזולטאטען פון די קאנטאן-וואהלען אין פראנקרייך. עס שיינט אבער, אז די רעכטע האבען אפגעהאלטען א נצחון און דאס בירגערליכע צענטרום איז ארויס פון די וואהלען פערשטארקט. די לאגע קאן זיך נאך אבער ענדערען צוליב דער גרויסער צאהל שטיך-וואהלען, וואס דארף פארקומען דעם קומענדיגען זונטאג.

פון די פערעפענטליכטע ציפערען איז צו זעהען, אז די לאגע פון קאמוניסטיש-סאציאליסטישען פראנט איז נישט קיין גלענצענדע. „מאטען" שרייבט זאגאר, אז ער האט געליטען א מפלה. „עקא דע פארי" האלט, אז איצט איז די לאגע בערוהיגענר.

פאריז, 8 (ספ טעל.)

די פאריזער פרא-רעגירונגס צייטונגען שטעלען פעסט, אז בעת די וואהלען האבען געזיגט די ריכטונגען, וועלכע שטיצען דומערג'ס רעגירונג.

די פאריזער בערזע האט אויפגענומען מיט צופרידענהייט די רעזולטאטען פון די וואהלען.

עס האט זיך געהויבען דער קורס פון אלע מלוכה'שע ווערט=פאפירען.

KUP LOS
U WOLANDOWA!

אנטייל פון אמעריקא אין דער בערלינער אלימפיאדע זאל נאכאמאל בעהאנדעלט ווערען

ניו-יארק (יט"א) דער אמעריקאנער יודישער קאנגרעס וועט צו דער קומענדער זיצונג פון דעם אמעריקאנער „אמאטארישען אטלעטישען פעראיין" צושטעלען נייע בעווייזען וועגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד מיטן צוועק צו ענדערען דעם בעשלוס וועגען אנטייל פון אמעריקע אין דער אלימפיאדע אין בערלין אין יאהר 1936.

ד"ר סטיפען ווייז און בערנארד דויטש האבען צוגעשיקט צו דעם אמעריקאנער אלימפישען קאמיטעט א בריף, אין וועלכען עס ווערט בעטאנט צוו. אנד. אז „טראץ די פערזיכערונגען פון דער נאצי רעגירונג בעניסען נישט יודען אין דייטשלאנד פון דער פרייהייט, וואס זאל זיי געבען די פולע גלייכהייט אין די אלימפישע שפילען. אויף וויפיל די נאצי רעגירונג מאכט אנ'אנשטעל פון געבען יודען אזעלכע פרייהייטען, ווערט דאס געטון בלויז מיטן צוועק צו בעקומען די הסכמה פון אמעריקא און ענגלאנד זיך צו בעטייליגען אין דער בערלינער אלימפיאדע".

„ארישע רונדשוי" — א נייע אנטיסעמיטישע העץ-בלאט אין וויען

וויען (יט"א) דא האט אנגעהויבען צו ערשיינען א נייע אנטיסעמיטישע העץ-בלאט א. נ. „ארישע רונדשוי". די צייטונג פיהרט די שמוציגסטע יודען-פרעסערישע אגיטאציע לויט דעם מוסטער פון דעם פערבאטענעם „שטירמער".

דער פאקט, וואס דאס העץ-בלעטעל איז ערלויבט געווארען דורך דער רעגירונג, ווערט בעטראכט אלס בעוויז פון דעם זעלבען קורס, וואס דערלאזט די יודענהעצערישע פערזאמלונגען פון עסטרייכישען אנטיסעמיטען בונד.

יודישער הילפס-קאמיטעט פאר דייטשע פליטים אין אמסטערדאם וועט פארטזעצען זיין טעטיגקייט

אמסטערדאם (יט"א). דער יודישער הילפס-קאמיטעט פאר די דייטשע פליטים אין האלאנד טיילט מיט, אז ער וועט פארטזעצען זיין טעטיגקייט, ווייל פיל יודישע פליטים נויטיגען זיך נאך אין הילף. דער קאמיטעט בעמיהט זיך איינצוארדענען די פליטים אין טערשידענע לענדער און וועט אויך זארגען פאר די נייע פליטים, וואס ווערען ערווארט פון דייטשלאנד.

געפונען איינגעמויערט געלד ביים ארעסטירטען דעפוטאט אידזשיקאווסקי

ווארשא, 8 (טעלעפאניש)

דעפ. אידזשיקאווסקי איז איבערגעפיהרט געווארען אין מאקאטאווער תפיסה, וואו ער זיצט אין שכנות מיט די זשיראדאווער דירעקטארען. ווי עס ווייזט זיך ארויס, איז דאס געלד (4000 גאלדענע רובעל, 7000 זלאטעס מזומן און 20,000 זלאטעס אין וועקסלען) וואס מען האט געפונען ביי אידזשיקאווסקין, געווען בעהאלטען אין א ספעציעל בעהעלטעניש, וואס איז געווען איינגעמויערט אין זיין וואוינונג הינטער א בילד.

„מאנטשעסטער גארדיאן" וועגען די בעציהונגען צווישען יודען און אראבער אין א"י

לאנדאן. (יט"א. „מאנטשעסטער גארדיאן" דרוקט א לענגערע קארעספאנדענץ פון א"י, אין וועלכער עס ווערט בעטאנט אז די בעציהונגען צווישען די יודען און אראבער אין ארץ-ישראל זענען ווידער געשפאנט. דער שטרייט איז הויפטזעכליך פערבונדען מיט דער איינוואנדערונג. די אראבער טענה'ן, אז טויזענטער יודישע עולים קומען אריין אומלעגאל אין לאנד, די יודען דאגעגען ווייזען אן, אז קיין א"י וואנדערען אריין טויזענדער אראבער פון עבר-הירדן און סיריען.

דער אויטאר פון דער קארעספאנדענץ געהט דאן איבער צו שילדערען די בעפעלקערונגס-בעציהונגען אין ארץ-ישראל און ווייזט אן, אז דריי פערטעל פון דער אראבישער בעפעלקערונג וואוינען אין די דערפער. בעת דריי פערטעל פון דער יודישער בעפעלקערונג וואוינט אין די שטעט. הויפטזעכליך אין ירושלים, תל-אביב און חיפה, אין דער לאנדווירטשאפט זענען בעשעפטיגט 64 פראצ. פון דער מוזולמענישער בעפעלקערונג און 15 פראצ. פון דער יודישער בעפעלקערונג, אין דער אינדוסטריע דאגעגען זענען בעשעפטיגט 10 פראצ. פון דער אראבישער בעפעלקערונג און 39 פראצ. פון דער יודישער בעפעלקערונג. אין יודישען בעזיץ געפינט זיך 1 פינפטעל פון דעם גאנצען ערד-בעזיץ אין ארץ-ישראל.

אין דער אינדוסטריע שפילען די יודען א דאמינירענדע ראל סיי לויט דער צאהל, סיי לויט דער בעדייטונג פון זייערע אונטערנעהמונגען. תל-אביב איז איצט דער בעדייטענדסטער אינדוסטריעלער צענטער, וואו עס קאנצענטרירען זיך כמעט א העלפט פון אלע יודישע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען אין לאנד. גרעסערע אונטערנעהמונגען קאנצענטרירען זיך אין חיפה און אנ'ערך טויזענד ווארשטאטען זענען טעטיג אין ירושלים. די גרעסטע בעדייטונג פאר דעם ווירטשאפטליכען לעבען שפילט איצט די בוי-בעוועגונג. אין א רייה אונטערנעהמונגען זענען יודען בעשעפטיגט צוזאמען מיט אראבער. דער גרעסטער ארבייטס-געבער אין לאנד איז די רעגירונג גופא. וועלכע פיהרט דורך עפענטליכע ארבייטען, ווי נייע באהן-ליניעס, וועגען און בנינים אין דעם פארט אין חיפה. אויך די יודען זענען דערביי בעשעפטיגט. די מעהרהייט פון די ארבייטער בילדען אבער אראבער. די טעטיגקייט פון דער רעגירונג בעגינסטיגט די יודיש-אראבישע צוזאמענארבייט אין דער אינדוסטריע אויך אין די יודישע קאלאניעס איז בעשעפטיגט א בעדייטענדע צאהל אראבער לויט די ציפערען פון יאהר 1933 זענען אויף די יודישע פעלדער געווען בעשעפטיגט 6800 יודישע און 4550 אראבישע ארבייטער. דער אנטייל פון די אראבער אין דער ציטרוס-אינדוסטריע ווערט אלץ גרעסער. די ווירטשאפטליכע פאקטארען שטויסען די יודישע און אראבישע בעפעלקערונג צו אלץ ענגערער צוזאמענארבייט, ווען אפילו די פאליטישע מאמענטען פערשארפען די גט גענזאצען.

קלאנג-קינא=טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער שלאגער=פראגראם!
דיר עלט געהער צו דיר
מיט'ן פענאמענאלען טענאר
Józef Schmidt
אין דער הויפט=ראלע,
ווי אויך קלאנג=צוגאבע.
אנהויב פון די סעאנסען שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געווענליכע טעג 4 נאכמ.

מארגען, מיטוואך, דעם 10=טען אקטאבער ד. י. 8 א זייגער אווענד קומט פאר
די ערעפנונג פון נייעם לאקאל
צוקערניע „ŻRÓDŁO" פושעיאזד 1 טעל. 133=72 209=87
אינה.: ז. גאמאליבסקי
בעמערקונג: פון לייזבכץ דעם 10-טען און 11-טען ד. ח. ווערט געשפענדעט 10% לטובת די נעליטענע פון דער פערפלייצונג.

ברכת מזלא טבא ונדיא יאי ואמר לידידי מר בנימן לייבוש יאסקאוויץ נ"י ליום שמחתו הוא חתונת בתו היקרה מרת דינה תח' עם ב"ג אברהם נ"י בר מיכאל פלאטטא נ"י
תהיי דרכם סוגה בשושנים ויבנה ביתם על הרי ציון וירושלים.
ידידי
יצחק יהודה שיינפארבער.
במקום מעלענראטא מנדב אני 5 זהובים על הישיבה מחזיקי הדת סאלנא 7.

שלאסעריי=ארבייטען
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבעטונגען, מאשינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

7 קל. שולע פון י. ערדעלשטיין
9 סאלנא 9
אין דער שולע ווערען אנגענומען שילער אין אלע קלאסען, ווי אויך קינדער פון 5 יאהר אין אנפאנגס=קלאס (גן ילדים). א חוץ די אלגעמיינע למודים, וועלכע ענטשפרעכען דעם קורס פון א פאלקס-שולע, ווערט געלערנט: עברי, חומש רשי, נ"ך, משניות, גמרא און העברעאיש דורך גוטע פעדאגאגען. די ערציהונג איז א שטרענג רעליגיעזע. הנחה-פרייזען!
לייטער פון דער שולע י. ערדעלשטיין.

7.50 זל. טעגליך
אטוואצק
קלימאטישע וואלד=סטאציע
7.50 זל. טעגליך
Sanatorjum
D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען=אפטיילונג: ס'ווערען געהיילט לונגען-קראנקע לויט די נייעסטע מעטאדען.
בירורגישע אבטיילונג: עס ווערען געמאכט: אדמע, איבערברעכונג פון פערוואקסונגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.
ספעציעלער פאוויליאן: ריטשאלט-פרייזען צוגעפאסט צו דער איצטיגער קריזיס-צייט נעמען ארום: פולע אויסהאלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אנאליזען א. א.
כשר'ע קיך! געשמאקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!
פאר רעקאנוואלעסצענטען זארגפעליגע אויפזיכט.

א הערצליכען מזל-טוב
ווינשען מיר אונזערע פריינד ה' יאסקע וויינבערג און פרוי צו די תנאים פון זייער טאכטער פרל. סאלא מיט ה' קלמן שטיינפעלד ווינשען מיר זיי פיל גליק און דעם יונגען פאר א גליקליכע צוקונפט ישראל ראזענבלום און פרוי

קיין ארץ-ישראל
אויף גינסטיגע בעדינגונגען. פאר מיטגלידער פון ציוניסט. ארגאניזאציעס-הנחות. אינפארמ. טעגליך אין „תוצרת א"י" שרודמיעסקא 3 פון 10–1 און פון 5–7.

צוליב'ן טויט פון דער
מוטער
פון אונזער פאדסטארשע חבר
מ. ערדעלשטיין
דריקט אויס מיטגעפיהל
די פערוואלטונג
פון מעטאל-צעך.

STARSZY FELCZER
H. Neumark
צוריקגעקעהרט
פאלודניאווא 28, טעל. 163-46
נעמט אן ביז 10 פריה און פון 2–4 נ.מ.

פאר גאלד, בריליאנטען
בריזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

אויפ'ן 1. נומער היפאטעק א סומע פון 28 טויזענט זל.
פריי פון מאראטאריום גלייך צום איינקאסירען פרייוויליג אבצושרייבען צוליב אברייזע. צו ערפאהרען אין אדמיניסטר. פון דער צייטונג.

ביילייד.
מיין טיפסטען ביילייד דריק איך אויס מיין פריינד און גבאי פון שוהל „סיני" גלובנא 62 מרדכי מאסטבוים צום טויט פון זיין מוטער גנענדיל ע"ה
המקום ינחם אותו בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
יוסף פריימאן.

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

לעבער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

צום קומענדיגען סעזאן
די לעצטע שיך מאדעלען
עמפפעהלט
A. Ogórek
Łódź, Zawadzka 11.
בעמ.: א ספעציעלע אבטיילונג פון מענער-שיך.

לאגע פון יודישער מלאכה אין פוילען

בעראטונג פון יודישען ווירטשאפטליכען קאמיטעט

ווארשא, (יט"א) די טעג איז פארגעקומען א פלענאר-זיצונג פון יודישען ווירטשאפטליכען קאמיטעט, אויף וועלכער עס זענען צוג. אויספיהרליך ארומגערעדט געווארען די פראבלעמען, וואס זענען פארבונדען מיטן איצטיגען מצב פון דער יודישער מלאכה אין פוילען. דיר. י. גיטערמאן האט אויספיהרליך רעפערירט וועגען דער לעגאליזירונגס אקציע פון די יודישע האנדווערקער ווארשטאטען, וואס איז אונטערגענומען געווארען דורכן „פעראייניגטען קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה" און האט אונטערגעשטראכען די גרויסע בעדייטונג פון דער אויפקלערונגס און פראפאגאנדע ארבייט, וואס דער יודישער ווירטשאפטליכער קאמיטעט האט ארום דער אקציע געפיהרט.

רעד. ש. וואלקאוויטש, וועלכער האט דערגענצט דעם רעפעראט פון ה' גיטערמאן, האט אנגעוויזען אויף די שריט, וואס דארפען אונטערגענומען ווערען אין צוזאמענהאנג מיט די שוועריגקייטען, וואס ווערען איצט געמאכט די האנדווערקער ביים לעגאליזירען די ווארשטאטען. בעזונדערס דארף מען איצט שטעהען אויף דער וואך אין צוזאמענהאנג מיט דעם אונגעזעצליכען צירקולאר פון פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערן וועגען נישט ארויסגעבען קיין האנדווערקער קארטען די בעל מלאכות, וואס זענען יונגער פון 30 יאהר.

ארום די אלע פראגען, וואס האבען א לעבענס וויכטיגע בעדייטונג נישט נאר פאר די יודישע האנדווערקער, נאר פאר דער גאנצער יודישער עקאנאמישער סטרוקטור בכלל, האט זיך אנטוויקעלט א לעבהאפטע דיסקוסיע, אין וועלכער עס האבען זיך בעטייליגט ה"ה פרעזעס א. געפנער, אדוו. זונדעלעוויטש, פרעזעס מ. בורגין, דיר. י. גיטערמאן, רעד. ש. וואלקאוויטש, אדוו. אלאמוצקי א.א.

צום סוף זענען אנגענומען געווארען א רייהע בעשלוסען וועגען די ווייטערדיגע שריט, וואס דארפען אנגעווענדעט ווערען צו שיצען די יודישע מלאכה אין פוילען.

נייע פראנצויזישע ארויסטרעטונגען געגען פוילען

פאריז, 8 (ספ. טעל.)

אין דער פראנצויזישער פרעסע, וואס האט זיך די לעצטע עטליכע טעג נישט בעשעפטיגט מיט די פראגען פון דער פוילישער אויסערן-פאליטיק צוליב די קאנטאן-וואהלען אין פראנקרייך, — האבען זיך היינט ווידער בעוויזען שארפע ארטיקלען וועגען פוילען.

„לא רעפובליק" אטאקירט ווידער זעהר שארף פוילען פאר איהר געהן מיט דייטשלאנד. פוילען קאן זיך גלויבען — שרייבט די צייטונג — אין דער אייביגקייט פונ'ם היטלער-רעזשים, ס'וועט אבער קומען א טאג, ווען דייטשלאנד וועט אדער צוריק פאדערען פאמערן און אויבערשלעזיען, אדער אריינציהען פוילען אין א משוגענער און אוואנטוריסטישער פאליטיק. וואס איהר רעוולטאט דארף זיין — דאס צוריקקעהרען דייטשלאנד דאנציג מיט די שכנות'דיגע געביטען און דאס פארנעהמען דורך פוילען ליטא און אוקראינא. דען מען קאן דאך זיך נישט פארשטעלען אפילו אויף א ווייל, אז דער דייטשער נאציאנאליזם זאל זיך ווען עס איז אפזאגען פון זיינע שטענדיגע פרעטענציעס אויף די מזרח-געביטען.

„עקא דע פארי" האפט, אז פוילען וועט תשובה טון און זי וועט סוף כל סוף צוריק ארויף אויפ'ן דרך הישר, אזוי ווי דאס איז געשעהען מיט איטאליען. פאר דער מלחמה האט דאך איטאליען געהערט צום דריי-בונד צוזאמען מיט דייטשלאנד און עסטרייך, אבער מיט'ן מאמענט, ווען ס'איז אויסגעבראכען די מלחמה איז זי צוריק געשטאנען צו דייטשלאנד'ס געגנער.

3 פאדערונגען צו דער מאנדאט-מאכט

פון ד"ר חיים וויצמאן אויף דער לאנדאנער קאנפערענץ

לאנדאן, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער ציוניסטישער קאנפערענץ, האבען געהאלטען רעדעס ד"ר חיים וויצמאן, פראפעסאר בראדעצקי און גאלדסמיד.

ד"ר חיים וויצמאן האט אין זיין רעדען ארויסגערוקט דריי פאדערונגען: 1) עפענען עבר-הירדן פאר יודישער אינציאטיוו. 2) אויפפאדערען די רעגירונג נישט צו קירצען דעם סכום סערטיפיקאטען פאר דער „אגענץ". 3) בעקעמפען מיט לעגאלע מיטלען דעם לעגיסלאטיוון ראט.

די קאנפערענץ האט דאן בעהאנדעלט די פראגע, וועגן צוטרעטען צום וועלט-פאר באנד. ס'איז בעשלאסען געווארען, ארויסצושטעלען איינציגע פאדערונגען.

פאלשע ידיעה פון „טשערנאוויצער וואכענבלאט"

וועגען 12 דערטרונקענע יודישע יונגעלייט אין ארץ-ישראל

בוקארעשט, 8 (יט"א טעלעגראפיש)

די ידיעה פון „טשערנאוויצער וואכענבלאט" וועגען 12 דערטרונקענע יודישע יונגעלייט אין ארץ-ישראל איז פאלש.

טוריסטען-אפטיילונג
ביי דער ציוניסט. ארגאניזאציע
ארדענט אמן סיסטעמאטיש
טוריסטען-רייזעס
קיין
ארץ-ישראל
אינדיווידועל און גרופענווייז
מיט דער שיף „פאלאניא", וואס געהט אפ
פון קאנסטאנצא יעדע 2 וואכען:
די נאהענטסטע אויספליגען:
דעם 26 אקטאבער, דעם 8 נאוועמבער
פרייזען: 3-טע קלאס 620 זלאטעס
2-טע „C" 720 „
2-טע „B" 840 „
אין די פרייזען ווענען איינגערעכענט: פאס, וויזעס, באהן-בילעט און שיפס-קארטען אהין און צוריק מיט בעקעסטיגונג אויף דער שיף.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין ציוניסטישען ביורא שרודמיעסקא 29.

1.000.000 זל.
און צעהנדליגער טויזענטער זל. קענסטו געווינען,
אויב דו וועסט קויפען א לאס אין דער גליקליכער קאלעקטור
י. פינגאלד
שרודמיעסקא 8
א גרויסער אויסוואהל פון די קלענסטע ביז די גרעסטע נומערן.
כל הקודם זכה!

ענדערונגען אין סאוויעטישען געזעץ וועגען וואהל-רעכט,

דער דעקרעט איז אויך נוגע יודישע וואהלרעכטלאזע

מאסקווע. (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט די וואהלען אין די סאוויעטען, וואס וועלען דורכגעפיהרט ווערען איבער'ן גאנצען ראטען-פערבאנד, אנהויבענדיג פון 1-טען נאוועמבער ביז'ן 10-טען דעצעמבער, איז פארעפענטליכט געווארען א דעקרעט פון „ציק" וועגען שטרייכען איינציגע פונקטען פון וואהל-געזעץ און פארבייטען זיי מיט אנדערע. די ענדערונגען זענען אין א היבשער מאס אויך נוגע די יודישע „לישענצעס" (וואהלרעכטלאזע), הגם זייער צאהל איז שוין איצט נישט גרויס.

די נייע איצט-איינגעפיהרטע פונקטען פון וואהל-געזעץ לויטען: קולאקעס, ארויסגעשיקטע פון די דערפער און ישובים, אין וועלכע זיי האבען פריהער געוואוינט, פאר אנטי-סאוויעטישע און אנטי-קאלכאזנע ארויסטרעטונגען, הענדלער, ספעקולאנטען, מעקלער, איבערקויפער און פראצענטניקעס, פערלירען זייער וואהל-רעכט און קאנען נישט קלייבען און נישט אויסגעקליבען ווערען אין די סאוויעטען.

דער לעצטער פונקט בעריהרט אין א בעדייטענדער מאס אויך געוויסע קאטעגאריעס פון דער יודישער בעפעלקערונג אין די שטעט און שטעטלעך, וואו דער קליינהאנדעל איז נאך אין איינציגע ערטער נישט איינגאנצען ליקווידירט. דאגעגען איז איצט בעדייטענד פערגרינגערט געווארען דאס צוריקשטעלען זיך אין בירגער-רעכט פאר געוועזענע הענדלער און אנדערע קאטעגאריעס בירגער, וועלכע האבען פריהער געלעבט פון נישט פראדוקטיווע בעשעפטיגונגען, נאר וועלכע זענען שפעטער אריבער צו פראדוקטיווער ארבייט.

אפילו קולאקעס, וועלכע זענען ארויסגעשיקט געווארען פון זייערע וואוינערטער, ווערען צוריק געשטעלט אין זייערע רעכט, אויב זיי האבען אויף זייערע נייע ערטער אין פערלויף פון 5 יאהר געארבייט עהרליך. פאר געוויסע קאטעגאריעס איז איינגעשטעלט א טערמין פון דריי יאהר. קינדער פון ארויסגעשיקטע קולאקעס קאנען צוריקגעשטעלט ווערען אין זייערע בירגעררעכט אויך פריהער.

ווען א לישענץ ווערט צוריקגעשטעלט אין זיינע בירגער-רעכט, ווערט דורכדעם גלייכצייטיג אויך צוריקגעשטעלט אין זייערע בירגער-רעכט אלע מיטגלידער פון זיין פאמיליע, אויב עס זענען נישט פערהאן קיין בעזונדערע אורזאכען, פאר וועלכע דער אדער יענער מיטגליד פון דער פאמיליע פערלירט פערזענליך זיין וואהל-רעכט.

אויסער כלי-קודש און אפענע הענדלער. די צאהל פון וועלכע איז נישט גרויס, איז צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין ראטען-פערבאנד די צאהל לישענצעס היינט צו טאג אונבעדייטענד.

פריוואטע אלגעמיינע שולע
ביים מעדכען-גימנאזיום
פון
MARJA HOCHSTEIN
23 וואלטשאנסקא 23
דאס איינשרייבען פון מעדלעך קומט פאר טעגליך חוץ שבת און יו"ט פון 10 ביז 2 נאכמ.
אין ערשטען אדדזיאל ווערען אנגענומען קינדער פון זעקס יאהר אן.

זלמן זילבערצווייג אין לאדז

אונזער מיטארבייטער, דער רעדאקטאר פון „לעקסיקאן פון יודישען טעאטער", זלמן זילבערצווייג, איז נעכטען צוריקגעקומען פון א לענגערע רייזע איבער רומעניען. זילבערצווייג האט בעזוכט מעהרערע שטעט און שטעטלעך אין אלטען רומעניען ווי יאסי, בוקארעסט, גאלאץ א. א. ווי אויך א רייהע שטעט און שטעטלעך אין בעסאראביען ווי קעשענעוו, בעלץ, סאקורען א. א. און אויך די הויפט-שטאט פון בוקאווינא, טשערנאוויץ.

אין די אלע אויבענדערמאנטע ערטער איז זילבערצווייג מיט א גרויסען ערפאלג ארויסגעטרעטען מיט פארלעזונגען וועגען יודישען טעאטער און אויך אנגעפיהרט א אקציע פאר'ן „טעאטער-לעקסיקאן", זאמלענדיג זעהר פיל וויכטיגע מאטעריאלען פאר זיין ווערק.

זילבערצווייג האט געהאט די געלעגענהייט זיך גענוי צו בעקענען מיט'ן יודישען לעבען אין רומעניען. זיינע איינדרוקען וועלען איינגיכען בא טיילט ווערען מיט אונזערע לעזער.

אונטער'ן אלגעמיינעם טיטול „מטעות זלמן הראשון" וועט זיך די טעג אנהויבען דרוקען אין „נייעם פאלקסבלאט" זילבערצווייג'ס איינדרוקען פון רומעניען און אויך פון זיינע ווייטערדיגע נסיעות איבער לעטלאנד, עסטלאנד, ליטע, פראנקרייך, ענגלאנד און אמעריקע, וואו ער פאהרט אם קומענדע וואך.

טעאטער
„פילהארמאניע"
20 נארוטאוויטשא 20
XXX
גאנץ לאדז גרייט זיך צום פייערליכען יום-טוב פון בעקאנטען כאראקטער-שוישפילער און רעזשיסער
שלמה
קוטנער
וואס וועט פארקומען
דינסטאג,
דעם 23. אקטאבער 1934.
וואס?
ווער?
לעזט די ווייטערדיגע אנאנסען.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
62 פיעטריקאווער 62
אויפנעהמט אן פון 9.30 ביז 10.30 פארמיטאג
און פון 4—6 נאכמ.
ספעצ. הארץ-קראנקהייטען

Dr. med.
P. KOTOK
אינערליכע קראנקהייטען
ŻEROMSKIEGO 44, telef. 114-25
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.

די בלוטיקע געשעענישן אין שפּאַניע

די פראַגע, וועלכע די שפּאַנישע רעוואָלוציע האָט נישט געלייזט

די שפּאַנישע רעוואָלוציע, וועלכע האָט געמאַכט אַ סוף צו דער מאָנאַרכיע, איז באַטרילעך געווען געווענדעט נישט בלויז קעגן אַלפאָנס דעם דרײַצעהנטן. די רעוואָלוציע האָט געהאַט דעם ציל אויפצוהייבן דעם מצב פון די ברייטע מאַסן פון פאָלק, וואָס האָבן געלעבט אין דער טיפסטער אָרימקייט. דער דלות אין שפּאַניען בעריהרט נישט בלויז די אַרבייטער־ספערן, וואָס פאַרדינען נישט געוויינטלעך אויפן מינימום פון אַ מענטשלעכער עקזיסטענץ, ער בעציהט זיך אויך אויף דער דאָרפישער בעפעלקערונג אין שפּאַניען, וואָס איז לאַנד מיטהשאַפטלעך אויף 90 פּראָצענט.

די לאַגע פון דער פּויערים־בעפעלקערונג אין שפּאַניען איז אַן אמת טראַגישע. מיליאָנען פּויערים ווייסן נישט וואָס עס הייסט אָנעסן זיך צו דער זאַט און דערנעהרען זיך אויסשליסלעך מיט ברויט, וואַסערדיקע קאַווע און אַרבעס. אין אַ גרויסן טייל פּויערים־פאַמיליעס איז די אָרימקייט און די נויט אַזוי געוואַלדיק, אַז דאָרט ווייסט מען בכלל נישט וואָס דאָס הייסט אַוועקזעצן זיך עסן צום טיש. די מעהרהייט פון די שפּאַנישע פּויערים בעזיצט נישט קיין ערד, נישט קיין פיה, און ווערט דערט שוין וועגן לאַנדווירטשאַפטלעכע מאַשינען. דאָס זענען לאַנדווירטשאַפטלעכע אַרבייטער פון דער נידעריקסטער מדרגה, זיי לעבן דער עיקר פון צופעליקע פאַרדינסטן און שטעלן מיט זיך פאָר דעם טיפּישסטן לומפּען־פּראָלעטאַריאַט. דאָס איז אַן עלעמענט, וואָס איז גרייט צו גיין נאָך די ראַדיקאַלסטע לאָזונגען, ווײַל צו פאַרלירן האָט ער גאָרנישט, ער קאָן ווירקלעך נאָר עפּעס געווינען. די ערד איז פאַרטיילט צווישן די גרויסע לאַנד־בעזיצער, און די אַגראַר־רעפאָרם, וועלכע איז פייערלעך צוגעזאָגט געוואָרן דורך דער סאָציאַליסטישער רעגירונג פון אַזאַנאַ איז נישט דורכגעפיהרט געוואָרן. דער צוזאָג צו ענטאייגענען די ערד ביי די גרויסע פּריצים איז נישט ערפילט געוואָרן און פון זינט עס איז פּראָקלאַמירט געוואָרן די רעפּובליק אין אַפּריל 1931, איז ערד צוטיילט געוואָרן סך הכל צווישן 10 טויזענט פּויערים־פאַמיליעס.

פון זינט די פאַראַמאָהריגע וואַהלען, פון וועלכע עס איז זיגרייך אַרויס די רעאַקציע, ווײַל צו איהרע דיספּאָזיציע זענען געשטאַנען די שטימען פון די קאָנסערוואַטיווע, פון די פּריצים, וואָס געפינען זיך אונטער דער פילשטענדיגער השפּעה פון די קלעריקאַלען און פון דער דעמאָראַליזירטער אָרימקייט, וועלכע מען קאָן אונטערקויפן, פון [illegible]

געגרט אין דער היבזיכט, וואָס די אָפּאָזיציאָנעלע בעוועגונג געגען דער רעגירונג איז פאַרזאַגט געוואָרן אונטער דער ערד. די סאָציאַליסטען האָבן געשאַפן אַן אײַנהייטלעכן פראָנט מיט די קאָמוניסטן, אַנאַרכיסטן און סינדיקאַליסטן, און דער דאָזיגער פראָנט האָט דעם ציל אַ נײַע רעוואָלוציע, די שאַפונג פון אַרבייטער־ראַטן.

שפּאַניען איז פאַר דער אַפּריל־רעוואָלוציע געווען אַ פעאָדאַל לאַנד. דאָס זעלבע סיסטעם איז געבליבן אויך נאָך דער רעוואָלוציע. געענדערט האָט זיך בלויז די פּאָליטישע אָרדענונג. די סאָציאַלע פאַרהעלטנישן זענען געבליבן דיזעלבע, וואָס פריהער. די דרײַ פאַרפלאָסענע יאָהר פון דער פעאָדאַלער רעפּובליק האָבן נאָר געשטויסן די אַרבייטער און די פּויערים־מאַסן אין שפּאַניען אויפן וועג פון קאָמוניזם.

צו דעם אַלעמען האָבן זיך שטאַרק פאַרשאַרפט די סעפּאַראַטיסטישע שטרעבונגען פון די קאַטאַלאָנער און באַסקן און דער יסוד דערצו נעהמט זיך אויך פון ווירטשאַפטלעכע פאַרהעלטנישן. די קאַטאַלאָנישע „אינדוסטריעלע“ געגנט האָט ביי האַנד מיט דעם קאַטוילישן לאַנדווירטשאַפטלעכן בלאָק און זיי ווילן גאָרנישט הערן וועגן וועלכע עס איז נישט הנחה פאַר די פּויערים און דער אַרבייטער.

ביי אַזעלכע אָנגעשטרענגטע סאָציאַלע פאַרהעלטנישן איז געפאַלן די רעגירונג פון פרעמיער סאַמפּער און די שווערע ירושה האָט ווידער אַמאָל איבערגענומען דער ראַדיקאַל לערו, וועלכער האָט געשאַפן אַ קאַבינעט, שטיצענדיג זיך אויף די עקסטרעם־רעכטע און אויפן מעסיגן צענטרום פון פּאַרלאַמענט (קאָרטעזן). אָבער די ראַדיקאַל־געשטימטע מאַסן האָבן אײַנגעזען אַז אין דעם שאַפן פון אַזאַ רעאַקציאָנערער רעגירונג אַ פּראָוואָקאַציע, אויף וועלכער זיי האָבן געענטפערט מיט אַ גענעראַל־שטרייק פון אַן אָפּען רעוואָלוציאָנערן כאַראַקטער. דער שטרייק האָט אַרומגענומען גאַנץ קאַטאַלאָניע און אַסטוריע און די רעגירונג האָט געענטפערט אויף די אונטערערדישע שטויסן מיט ערקלערן קריגס־צושטאַנד. אָבער די מיטלען, וועלכע זענען אָנגענומען געוואָרן דורך דער רעגירונג האָבן די אַרבייטער און פּויערים נישט בערוהיגט און מיר זענען עדות פון אויסגעבראָכענע בלוטיגע קאַמפן, פון אַ גרויסער און ווייט־שטייגענדער רעוואָלוציאָנערער אײַבערקעהרעניש.

די גרעסטע דיפּלאָמאַטישע קאָנפערענץ אין אייראָפּע

די אוטאָפּיעם זענען פאַרשוואונדן, אָבער אויך די ענטוישונגען

דער זשענעווער קאָרעספּאָנדענט פון „וויגער זשורנאַל“ מאַקס בער דרוקט אין זיין צייטונג אַ רייה אַרטיקלען אונטערן נאָמען „די זשענעווער צלעגיע“ וועגן דער פאַרענדיגטער סעסיע פון פעלקער־בונד.

בער בעווייזט, אַז די איצטיגע סעסיע איז געווען די גרעסטע דיפּלאָמאַטישע קאָנפערענץ אין אייראָפּע. 25 פּרעמיערן און אויסערן־מיניסטאָרן, 31 מיניסטאָרן און געזאַנדטע האָבן בייגע־וואוינט די סעסיע. אַלס אויסערליכער סימבאָל האָבן געהאָנגען 56 פאָהנען פון פאַרשידענע נאַציעס איבערן בנין פון פעלקער־בונד.

אויפ׳ן סדר היום איז געבליבן שטיין דאָס אונבעקאַנטע יאָהר 1935, אויף וועלכן דער פעלקער־בונד האָט אָסיגנירט העכער 35 מיליאָן שווייצאַרישע פראַנק. דאָס דאָזיגע יאָהר שטעלט זיך פאַר גרוי, קאַלט, נעפּעלדיג, מיט איין וואָרט, נישט פריהליך.

די פאַרגאַנגענע סעסיע האָט נישט געהאַט אין זיך קיין שום געהויבענע שטימונג, ווי עס פלעגט אַמאָל הערשן אין די צייטן פון בריאַנען און שטרעזעמאַנען. פון דער צווייטער זייט אָבער האָט זיך אויף דער סעסיע נישט געפיהלט די דעפּרעסיע, וועלכע פלעגט הערשן אין פעלקער בונד אין דער לעצטער צייט. די אוטאָפּיעס זענען אַריבער, אָבער אויך די ענטוישונגען האָבן זיך געענדיגט.

אין מאָמענט, שרייבט בער, ווען די וועלט איז געשטאַנען פנים אל פנים מיט דער זעלבער געפאַהר, וועלכע האָט געהאַנגען פאַר דער וועלט־מלחמה, איז פלוצים געקומען צו אַ דערנעהנטערונג צווישן דער „פּאָליטישער ווירקליכקייט און דער זשענעווער פיקציע“.

לויט דער מיינונג פון קאָרעספּאָנדענט איז די אמת׳ע פעלקער־ליגע ערשט איצט געבוירן געוואָרן. היינטיגס יאָהר איז די סעסיע ווירקליך געווען די גרעסטע אייראָפּעאישע דיפּלאָמאַטישע קאָנפערענץ, וועלכע האָט זיך אומגעקוקט אויף די פאַרגאַנגענע יאָהרן און אויף די קומענדיגע יאָהרן פון גרויסע דיפּלאָמאַטישע סכנות, וואָס האָבן פאַרשטאַנען אייראָפּע און געוואָלט פאַרשטיין די גאַנצע וועלט, זיי גענומען אָרגאַניזירן און אויף ווי ווייט דאָס איז מעגליך, אויך צו ראַטעווען.

פאַר׳ן וויכטיגסטן בעשלוס פון דער סעסיע האַלט מאַקס בער דעם בעשלוס אײַנצונעהמען די סאָוויעטן אין פעלקער־בונד און אין אייראָפּעאישן קאָנצערט, ווײַל דאָס צווייטע האָט נאָך אַ גרעסערע בעדייטונג ווי דאָס ערשטע.

די וויכטיגסטע זאָרג פון דער סעסיע איז געווען די עסטרייכישע פראַגע, דאָס איז אייגנטליך די פראַגע וועגן גורל פון גאַנץ אייראָפּע. אַרום דער דאָזיגער פראַגע איז אויסגעקומען אויס־צוגלייכן די אינטערעסן און כוחות פון פראַנקרייך און איטאַליען צווישן זיך און זיי ביידע מיט דער קליינער אַנטאַנט, אויף דער עסטרייכישער פראַגע איז אויסגעפּרובט געוואָרן די ראָל פון ענגלאַנד אין דעם אייראָפּעאישן שפּיל.

ענדליך איז די גרעסטע האָפנונג פון דער סעסיע, גלייכצייטיג איהר גרעסטער זאָרג געווען דאָס פּראָבלעם, וואָס הייסט אַנגערופן אַמעריקע. אין יאָהר 1918 האָבן די פאַראייניגטע שטאַטן געהאָלפן צום לעבן די פעלקער־ליגע און שפּעטער ענדיג אין אַ זייט פון איהר, האָט אַמעריקע פאַרהאַלטן די ענטוויקלונג פון דער ליגע און געשטערט, אז אין דער נאָהענטסטער צייט זאָל די ליגע שאַפן עפּעס ווירקליך רעאַלעס. איצט איז די ליגע געוואָרן רעאַל, זי איז געוואָרן דער כוח, וועלכער קאָן שטעלן די פראַגע וועגן צוציהען דאָס גרויסע פאָלק פון יענער זייט אָקעאַן אַנ־טיילצונעהמען אין לעזן די פראַגן, וועלכע אינ־טערעסירן די אַלטע וועלט.

פאַרוואָס־זשע פרעגט זיך, אויב די איצטיגע סעסיע איז ווירקליך געווען די גרעסטע אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפערענץ, איז אויף דער סעסיע נישט געווען דייטשלאַנד?

די אָפּוועזנהייט פון דייטשלאַנד האָט קיינעם נישט געוואונדערט און קיינער האָט דאָס נישט בעדויערט. עס איז שוין פון לאַנג אַמאָל די צייט, ווען די אָפּוועזנהייט פון דייטשלאַנד פלעגט אין אייראָפּע אַרויסרופן פאַרוואונדערונג און בעדויערן. די אייראָפּעאישע דיפּלאָמאַטישע קאָנפערענץ, וועלכע איז פאָרגעקומען אין זשענעווע און וועלכע האָט געהאַט אין איהר פּראָגראַם דעם האַנדעל מיט אָפּיום, שקלאַפעטום, דעם קאָנפליקט וועגן טשאַקאָ — האָט אין דער ווירקליכקייט געהאַט נאָר איין פראַגע: ווי קאָן לעבן אייראָפּע, כל זמן אויף איהר צוזאַמענקונפט איז אָפּוועזנד דאָס אמת׳ע דייטשלאַנד. די וועלט וויל נישט ליידן דערפון, די וועלט וויל די פראַגע ליקווידירן. אָבער דעם טרויעריגן פאַקט, פון וועלכן עס ליידט צומייסטנס דייטשלאַנד גופא, קאָנען ענדערן נאָר די דייטשן אַליין.

4000 משפּחות דאַרפן בעזעצט ווערן אין בירע־בידזשאַן ביז סוף 1935

מאָסקווע. (יט"א) דאָ איז ערשינען אַ נײַער דעקרעט פון דער סאָוויעטישער רעגירונג, וואָס זעהט פאָר די בעזעצונג פון 4000 משפּחות אין בירע־בידזשאַן ביז סוף 1935. דער דעקרעט זעהט פאָר אַ בעדייטענדע פאַרשנעלערונג פון דער אַרבייט און ענטוויקלונג פון דעם יודישן אויטאָנאָמען געביט. דער דעקרעט לעגט אַרויף די פליכט אויף אַ רייה פאָלקס־קאָמיסאַריאַטן זיך צו בעטייליגן אין דער אויפבוי־אַרבייט אין בירע־בידזשאַן און שטעלט די בעזונדערע רעגירונגס־אינסטאַנצען און קאָרפּאָראַציעס קאָנקרעטע אויפגאַבן.

אורטיילענדיג לויט די אין דעקרעט פאָרמולירטע אויפגאַבן, האָט די סאָוויעטישע רעגירונג בדעה צו פאַרוואַנדלען בירע־בידזשאַן אין אַ הויפּטזעכליך אינדוסטריעלן געביט.

דער דעקרעט פאַרפליכטעט דעם פינאַנץ־קאָמיסאַריאַט אַרייַנצושטעלן אין דעם בודזשעט אויף דעם יאָהר 1935 אַלע סומען, וואָס זענען נויטיג פאַר׳ן אויפבוי פון די פאַרשידענע נײַע אָביעקטן אין בירע־בידזשאַן. דער בודזשעט אויף דעם לויפענדן יאָהר האָט, ווי בעקאַנט, בעטראָפן 21 מיליאָן רובל.

פאַרצווייגטע יודישע וויסנשאַפטלעכע אַרבייט

די סעסיע פון דער צענטראַל־פאַרוואַלטונג פון יוו"אָ

דעם 2־טען—4־טען אָקטאָבער איז אין ווילנע פאָרגעקומען געוואָרן די אָרדענטלעכע סעסיע פון דער צענטראַלער פאַרוואַלטונג פון יודישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט. אַ חוץ די טוער און מיטאַרבייטער פון דער ייוואָ־צענטראַלע אין ווילנע האָבן זיך אין דער סעסיע בעטייליגט די מיטגלידער פון אויספיהר־ביוראָ, פון דער צענטראַלער פאַרוואַלטונג, פון ראָש און פון די סעקציעס י. גיטערמאַן, פּראָפ. ל. הערש (זשענעווע), ש. ווינטער, יודל מאַרק (קאָוונע), נחמן מייזיל, נח פּרילוצקי און ד"ר י. שיפּער (וואַרשע). דעם פאָרזיץ האָבן געפיהרט ד"ר צ. שאַבאַד, נח פּרילוצקי און ד"ר י. שיפּער.

פון דעם אָפּגעגעבענעם בעריכט פון אויספיהר־ביוראָ איז צו זעהן, אַז דער ייוואָ האָט פאַר די 9 יאָהר פון זיין עקזיסטענץ אַרויסגעגעבן איבער 700 דרוקבויגן וויסנשאַפטלעכע אַרבייטן אויף די געביטן פון יודישער פילאָלאָגיע, געשיכטע, עקאָנאָמיק, סטאַטיסטיק, פּסיכאָלאָגיע און פּעדאַגאָגיק. די ביבליאָגראַפישע צענטראַלע פון ייוואָ האָט פאַררעגיסטרירט 173,696 דרוק־פּאָזיציעס (ביכער און אַרטיקלען אין צייטשריפטן); ביי היינטיגן טאָג קומען אָן אין דער ביבליאָגראַפישער צענטראַלע (430 צייטשריפטן, פון זיי 298 יודישע (בתוכם 61 טאָגבלעטער). די טערמינאָלאָגישע קאָמיסיע האָט צונויפגעזאַמלט איבער 20,000 יודישע ווערטער און אויסדרוקן פון קרוב 90 יודישע פאַכן און האַלט אין פאַרטיג מאַכן די יודישע טערמינאָלאָגיעס פון באָטאַניק צוליב דעם זענען אויסגענוצט געוואָרן איבער 80 ביכער, רפואה־ספרים א.אַז.וו.), זאָאָלאָגיע, ווי אויך דעם אינדעקס פון יודישע געאָגראַפישע נעמען פון אַלע יודישע ישובים אין פּוילן.

די פילאָלאָגישע סעקציע האָט פאַסטגעשטעלט 100 כללים פון אײַנהייטלעכן יודישן אויסלייג, וועלכע ווערן בקרוב פאַרעפנטליכט, און גרייט צו די רעגולירונג פון דעם גראַמאַטישן מין אין יודיש.

די היסטאָרישע סעקציע האָט אַרויסגעגעבן דעם 2־טען באַנד פון ש. דובנאָוו׳ס „געשיכטע פון חסידיזם“, גרייט צו אַ זאַמלבוך צו דער געשיכטע פון דער יודישער אַרבייטער־בעוועגונג (ביז דער גרינדונג פון „בונד“) און דעם 2־טען באַנד היסטאָרישע שריפטן וואָס דאַרף דערשיינען צום 75־טען געבורטס־טאָג פון דובנאָוו׳ן.

די פּסיכאָלאָגיש־פּעדאַגאָגישע סעקציע האָט אַרויסגעגעבן דעם ערשטן באַנד פון איהרע שריפטן.

די עקאָנאָמיש־סטאַטיסטישע סעקציע האָט אויסגעאַרבייט און פאַרעפנטליכט אַן אַנקעטע וועגן אויספאָרשן דעם מצב פון יודישן שטעטל, בעדינט די פּרעסע מיט וויכטיגע סטאַטיסטישע מאַטעריאַלן און סך־הכלען. די אַרבייט האָט אָבער געליטן מחמת דעם חורבן פון דעם צענטער פון דער סעקציע אין בערלין, און אין איהר נײַעם צענטער וואַרשע האַלט זי זיך נאָך ערשט אין אָרגאַניזירן דורך איהר וויסנשאַפטלעכן סעקרעטאַר יעקב לעשטשינסקי.

אַ דאַנק דער אַקציע אין אַרגענטינע איז פאַרענדיגט געוואָרן דער אייגענער בנין פון ייוואָ און די אוצרות פון אינסטיטוט, ווי אויך די אינעווייניגסטע אַרבייט פון זיינע פאַרשידענע אָפּטיילונגען זענען בעוואָרנט.

אין משך פון פאַרגאַנגענעם יאָהר זענען דורכגעפיהרט געוואָרן אַקציעס פאַר׳ן ייוואָ דורך מ. שור אין די פאַראייניגטע שטאַטן אין קאַנאַדע און דורך ה. גילישענסקי אין ענגלאַנד, אַרגענטינע און אורוגוויי. אַ דאַנק די דאָזיגע אַקציעס האָט זיך איינגעגעבן צו בעוואָרענען דעם מעהר ווייניגער נאָרמאַלן גאַנג פון דער אַרבייט פון ייוואָ.

עס איז אָנגעהויבן געוואָרן די אויספאָרשונג פון דער יודישער יוגנט אין דעם מזרח־יודישן קולטור־קרייז. פאַר דעם קאָנקורס אויף אויטאָביאָגראַפיעס פון יוגנטליכע זענען אַרײַנגעקומען קרוב 300 כתבי־ידן, וואָס ווערען איצט איבערגעקוקט דורך דער זשורי פון קאָנקורס. עס ווערט אַרויסגעגעבן אַ בעזונדער בראָשור וועגן דעם ענין און עס ווערען צוגעגרייט מאָנאָגראַפיעס וועגן צוויי שטעטלעך אין פּוילן.

דער זשורנאַל פון אינסטיטוט „די ייוואָ־בלעטער“ ווערט פאַרשפּרייט אין 30 לענדער (אין צפון־אַמעריקאַ אַליין איבער 700 עקז.) דאָסגלייכן די „ידיעות פון יודישן וויסנשאַפטלעכן אינסטיטוט“.

די אויסשטעלונגען, וואָס דער אינסטיטוט האָט אַראַנזשירט (די יודישע געזעלשאַפטלעכע בעוועגונגען און די שלום־עליכם־אויסשטעלונג) זענען בעזוכט געוואָרן פון קרוב צעהן טויזענד מענשן און האָבן געפונען אַ שטאַרקן אָפּקלאַנג אין דער יודישער פּרעסע און געזעלשאַפט.

עס דאַרף אויך דערמאָנט ווערן די אַקציע פון ייוואָ אַרויסצושטעלן שלום אַש׳ן אַלס קאַנדידאַט אויף דער נאָבעל־פּרעמיע פאַר ליטעראַטור.

די זאַמלונגען פון ייוואָ זענען פאַר דער בעריכט־צייט בערייכערט געוואָרן מיט זעהר ווערטפולע מאַטעריאַלן, ווי דער אַרכיוו פון די יודישע פּאָגראָמען און בירגער־קריג אין אוקראַינע, די בריף פון אברהם מאַפּו (וואָס ווערען איצט אַרויסגעגעבן פון פערלאַג „דביר“ אונטער דער רעדאַקציע פון ב. דינאַבורג), דער אַרכיוו פון דער יודישער יוגנט־בעוועגונג אין צענטראַל־אייראָפּע פון ד"ר זיגפריד בערנפעלד און פיל אַנדערע.

דער ייוואָ ווערט אַלץ מעהר און מעהר אַ צענטער נישט נאָר פון יודישער וויסנשאַפטליכער און זאַמלערישער אַרבייט, נאָר אויך אַ צענטראַלער אינפאָרמיר־פּונקט פאַר אַלע ענינים פון יודישן לעבן און שאַפן. פאַר דער צייט פון 1־טען סעפּטעמבער 1933 ביז׳ן 1־טען סעפּטעמבער 1934 זענען פון סעקרעטאַריאַט אַרויס 8767 פּאָסט־שיקונגען און אַרײַן 2691, נישט רעכענענדיג די צייטונגען און צייטשריפטן, וואָס קומען אַרײַן אין דער ביבליאָגראַפישער צענטראַלע.

גרויסע פון דער הויפט-שטאט

פון אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט מ. עלבוים.

מיט א צייט צוריק איז, נאך לענגערע אונטער-האנדלונגען און געשלאסענע אפמאכען, צושטאנד-געקומען דער איינהייטליכער פראנט פון די אר-בייטער-פארטייען (סאציאליסטען און קאמוניסטען) אין פראנקרייך. כמעט אין דער זעלבער צייט איז דאס אויך געשעהען מיט די אונלעגאלע ארבייטער-פארטייען אין עסטרייך און אין איטאליען.

מיט א געוויסער פערשפעטיגונג האבען זיך אויך אנגעהויבען אונטערהאנדלונגען וועגען אן איינהייטליכען ארבייטער-פראנט אין פוילען.

די פוילישע קאמוניסטישע פארטיי האט זיך געווענדעט מיט פארשלאגען וועגען שאפען די פער-שטענדיגונג צום קאמף געגען דער פאשיסטישער געפאהר, צו די פארטייען: פ. פ. ס.; „בונד" און „אונאבהענגיגע".

די פ. פ. ס. האט, באלד אין אנהויב געגעבען אן אפזאג-ענטפער, ערקלערענדיג, אז „הגם מיר זענען אין פרינציפ פאר א. אז. וו. א. אז. וו." — דאך, האט די פ. פ. ס. ערקלערט, אז זי וויל פריהער זעהען, ווי די קאמוניסטען וועלען, אויף א משך פון 3 חדשים אפשטעלען זייער ארבייט פון צער-ברעכען פעראיינען, שפאלטען א. ד. גל., און שפע-טער וועט מען קענען רעדען. קלאר האט דאס גופא הייסען: אפגעווארפען.

דער „בונד" און די „אונאבהענגיגע" האבען געגעבען פאזיטיווע ענטפערס און דערביי פער-לאנגט, אז צום איינהייטליכען פראנט זאלען צוגע-צויגען ווערען די טראצקיסטען פון פוילען און די גרופען פון סינדיקאליסטען. די קאמוניסטען האבען, דערווייל, דאס אפגעווארפען.

עס האבען זיך אנגעהויבען דירעקטע אונ-טערהאנדלונגען און קאנפערענצען צווישען די פאר-שטעהער פון ק. פ. פ. און פון „בונד" וועגען שאפען דעם איינהייטליכען פראנט. קודם כל איז מען געקומען צו א הסכם, אז עס ווערט תיכף אפגע-שטעלט דער געגענזייטיגער קאמף אין ווארט און שריפט; עס ווערען אפגעשטעלט די קאמפען אין די פעראיינען און עס ווערט איינגעשטעלט א וואפענשטילשטאנד.

וואכען לאנג האבען געדויערט די אונטער-האנדלונגען. עס זענען פאר-געקומען קאנפערענצען, אויף וועלכע מ'האט ארומגערעדט אלע פראגען. עס זענען דיסקוטירט געווארען אלע דעטאלען, מען איז דערגעקומען און ערלעדיגט פונקט נאך פונקט און — אין רעזולטאט נאך די לאנגע און שווערע אונטערהאנדלונגען — איז ענדליך פאריגע וואך אונטערגעשריבען געווארען דער אפמאך וועגען דער שאפונג פון'ם איינהייטליכען פראנט, פון א לויזען, אבער צענטראלען אנפיהרער-ארגאן פון די אר-בייטער-פארטייען, א חוץ פ.פ.ס.

דא דארף צוגעגעבען ווערען: פאר'ן „בונד" האט דער דאזיגער פאקט, אהן שום ספק, בעדייט — אפזאגען זיך פון דער לעגאלער ארבייט, אויפ-הערען געניסען פון דער טאלעראנץ און טיילען דעם גורל פון א פארטיי, וואס איז אריין אין דער נישט-טאלערירטער ארבייט.

מען האט דאס דעם „בונד" אנגעוויזען און אויפמערקזאם געמאכט פון פערשידענע זייטען און דאך — אביעקטיוו גענומען — האט זיך „בונד" באליגט אנ'עקזאמען פון סאציאליסטישער אויס-געהאלטענקייט!

דער אפמאך איז געשלאסען געווארען, דער דאקומענט איז אונטערגעשריבען געווארען און — פלוצלונג זענען די קאמוניסטישע פארשטעהער געקומען מיט א ביטעס: זיי האבען צוגעגעבען צום (שוין אונטערגעשריבענעם) אפמאך נאך א רייה פונקטען; פונקטען, וואס ווארפען אום, מאכען צו-נישט אלע פריהערדיגע פונקטען. (צווישען אנדערע האבען די קאמוניסטישע פארשטעהער אויך פער-לאנגט צו שטרייכען פונ'ם אונטערגעשריבענעם (אויך דורך זיי) אפמאך די ווערטער „רעוואלוציא-נערע פארטייען", וואו עס רעדט זיך וועגען „בונד" און „אונאבהענגיגע": זיי שטרייכען אויך דעם פונקט, אין וועלכען עס רעדט זיך וועגען בעמיהען זיך צו-צוציהען צום שוין געשאפענעם איינהייטליכען פראנט די טראצקיסטען.

נאך דער פלוצלינגער, אונערווארטעטער און אפילו נישט עטישער מעלדונג פון די קאמ. פאר-שטעהער, איז, פערשטעהט זיך, דער אונטערגעשרי-בענער אפמאך בטל געווארען און דער טיילווייז-איינהייטליכער ארבייטער פראנט אין פוילען איז נאך פאר'ן געבוירען ווערען, געשטארבען.

וואס עס הערט זיך אין ארץ-ישראל

ספעציעלע קארעספאנדענץ פון נתן זילבערצווייג

און דעם היינטיגען בריף מיינעם, וויל איך גארנישט שרייבען וועגען דער עקאנאמישער לאגע אין ארץ-ישראל, עס איז שוין אלעמען בעוואוסט, דאס א דאנקען גאט געניסען מיר דא פון „פראס-פעריטי" אין בריטסטען זין פון ווארט, דאס לאנד האלט אין שטענדיגען בליהען, דער ישוב צוואקסט זיך פון טאג צו טאג, טויזענדער איינוואנדערער ארדענען זיך כסדר איין, עס קומען כסדר צו נייע אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען, עס אנטוויק-לען זיך נייע האנדעלס-צווייגען, די קוועלען פון פרנסה פערברייטערען זיך, און מיר קענען מיט דער עקאנאמישער לאגע זיין פולשטענדיג צופרידען, אפנים אונז איז אבער נישט בעשערט צו האבען א רוהיג לעבען, דער ישוב וואלט געקאנט און געדארפט ווידמען אלע זיינע כחות צו פערשטארקען זיין איינפלוס אין לאנד, איז ער אבער צוריסען און צעשפליטערט אויף שטיקלעך, ריכטיגער געזאגט, צוטיילט אויף צוויי פיינדליכע לאגערען, וועלכע בע-קעמפען זיך געגענזייטיג, פערשטעהט זיך, דאס מיר מיינען דא, דעם אונאויפהערליכען קאמף צווי-שען די רעוויזיאניסטען און דער הסתדרות, אט דער ביטערער קאמף האט צוטיילט דעם יודישען ישוב אין ארץ ישראל אויף צוויי פיינדליכע מחנות און ווער עס געניסט דערפון איז איבעריג צו זאגען...

יעדער פערשטעהט וואס פארא אומגליק פאר'ן יודישען אויפבוי פון לאנד עס איז אט דער אונ-אויפהערליכער ברודער קאמף, וואס פארע קאר-לאסאלע אויפגאבען עס שטעהט איצט פאר דער יודישער אגענץ און ווי וויכטיג עס איז איצט אויסצונוצען די גייסטיגע עקאנאמישע קאניונקטור, אום מיט א שנעל מעגליכער טעמפא צו פערשטאר-קערען און פערגרעסערען דעם אויפבוי פון לאנד. די דאזיגע אויפגאבע איז נאר מעגליך צו ערפילען, ווען דער גאנצער יודישער פראנט זאל זיין א פעראייניגטער, ווען די עקזעקוטיווע זאל וויסען, דאס זי האט הינטער זיך דעם גאנצען יודישען ישוב.

עס זענען אין דער ריכטונג ביז איצט, וואס אנ'אמת, שוין געמאכט געווארען פערשידענע פרו-בען אבער לײדער אהן ערפאלג. דאסמאל, הארט פאר ערב יום טוב, איז ווידער געמאכט געווארען א גאנץ ערנסטער פרוב און דאס לויט דער איניציא-טיווע פון צוויי גרויסע פערזענליכקייטען, וועלכע ווערען דא זעהר געאכט און געשעצט, נעמליך פון הרב קוק און פנחס רוטענבערג. אט די דאזיגע צוויי חשובע מענער האבען זיך דירעקט פערבינדען מיט די פארשטעהער פון הסתדרות פון איין זייט און מיט די פארשטעהער פון דעם קאלאניסטען פערבאנד און רעוויזיאניסטען פון דער צווייטער זייט, בכדי צו רעגולירען די פראגע פון צונעמען אר-בייטער און פערטיילען די ארבייט דורך די אויבען-דערמאנטע ארגאניזאציעס, ווייל ווי בעוואוסט איז איינע פון די הויפט שטרייט-פראגען, און אפשר גאר די סאמע וויכטיגסטע, די פראגע פון רעכט אויף פערטיילען ארבייט.

צו האבען, א חוץ דער הסתדרות, אויך אנ-דערע ארבייטער-ארגאניזאציעס, ווי די ניי גע-גרינדעטע רעוויזיאניסטישע נאציאנאלע ארבייטער-ארגאניזאציע דאס רעכט דערצו.

די פארשטעהער פון דער „הסתדרות" קאצ-נעלסאן און רמז האבען אפילו געפרובט אויפ-וועקען אלטע וואונדען, איבערחזרן דעם טרויעריגען ענין פון ארלאזאראוו-מארד, און דערביי געשטאנדעלט די שטעלונג וואס עס האט אין דעם ענין פערנומען הרב קוק, נישט פערשטענדיגען זיך פריהער מיט דער „הסתדרות" און נישט אויסהערענדיג זייער שטעלונג, אבער דאך שאצען זיי אפ די ערנסטקייט פון דער געשאפענער לאגע, וואס שטעלט אין סכנה די אויסזיכטען פון א בייטער עליה, און זענען דעריבער גרייט צו פערבייגען געוויסע פארטיי-פרינציפען, בכדי צו דערפיהרען צו א פערשטענדיגונג מיט זייערע געגנער. זיי נעמען אן די ארבייטער-קאנדי-דאטור פון פנחס רוטענבערג, בכדי צו פיהרען מיט די רעוויזיאניסטען אונטערהאנדלונגען, אויפ'ן גרונד פון דעם בעשלוס, וואס איז אנגענומען געווא-רען מיט א צייט צוריק דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע. נאך אט דער ערקלערונג פון די הסתדרות-פארשטעהער, האט רוטענבערג געפונען פאר מעגליך צונויפצורופען ערב יום כפור ביי זיך אין וואוינונג אין חיפה, א קאנפערענץ, צו וועלכע עס זענען געקומען די פארשטעהער פון די רעוויזי-יאניסטען אהח. ווייגשעל און בראון און מצד חבר הסתדרות רמז און כפטור, נאך לאנגע פערהאנדלונ-גען האבען די הסתדרות-פארשטעהער, ערקלערט דאס זיי זענען גרייט צו ערלעדיגען דעם ענין אויף פאלגענדען אופן: עס ווערט געשאפען אן ארבייטס ביורא, די ביורא וועהלט אנ'עקזעקוטיוו אין וועלכע עס געהען אריין פארטרעטער פון אלע ארבייטער-ריכטונגען, וואס געפינען זיך נאר אין לאנד, אהן אונטערשייד פון פאליטישער איבערצייגונג. און אט די ארבייטס-ביורא רעגולירט אלע ארבייטער-סכסוכים און ענטשיידט אויך ביים פונאנדער-טיילען די ארבייט. די רעוויזיאניסטען האבען וואס אנ'אמת אויפ'ן ארט קיין ענטשיידענעם פערפליכ-טענדען ענטפער נישט געגעבען, ערקלערענדיג דאס מיט'ן מאטיוו, דאס זיי מוזען נאך ענטגילטיגע דירעקטיוון בעקומען פון זייער פיהרער אין פאריז. אבער דאך האבען מיר דא דעם איינדרוק אז, דאס איז האט זיך געריהרט, און ביי א גוטען ווילען און פערשטענדניש פון ביידע צדדים קען געלינגט ווערען דער פונדאמענט צו א שלום צווי-שען די זיך בעקעמפענדע צדדים. אין דער זעלבער צייט האבען מיר אויך דא בעקומען א טעלעגראמ-פישע ידיעה פון לאנדאן, דאס אויף דער ספעציעלער צונויפגערופענער זיצונג פון דער ציוניסטישער עק-זעקוטיווע, אין וועלכע עס האבען זיך בעטייליגט, רופין, בן גריון און יצחק גרינבוים, איז בעשלאסען געווארען אנצוקניפען אונטערהאנדלונגען מיט אלע ציוניסטישע גרופירונגען (דאס מיינט מיט די גרו-פירונגען, וועלכע זענען אין דער אפאזיציע צו דער עקזעקוטיווע) בכדי צו דערפיהרען צו א שלום אין דער ציוניסטישער מחנה און צו פערברייטערען די שוין עקזיסטירענדע עקזעקוטיווע, צו דעם צוועק איז שוין ארויסגעשיקט געווארען איינלאדונגען צו די פארשטעהער פון די „רעוויזיאניסטען", פון „מזרחי" און די „אלגעמיינע ציוניסטען", מען איז אפילו גרייט אין די עקזעקוטיווע קרייזען אפצולייגען די זיצונג פון דער עקזעקוטיווע, וועלכע האט געזאלט די טעג צונויפגערופען ווערען, ביז עס וועלען קלאר ווערען די רעזולטאטען פון אט די אונטערהאנדלונגען מיט די אפאזיציע-גרופירונגען. אט די דאזיגע לאנדאנער אונטערהאנדלונגען, זענען אויך פון ערשטער מדרגה וויכטיגקייט, און צוזאמען מיט די ארץ-ישראלדיגע, בילדען זיי איין קאמפ-לעקס און האבען פיל געמיינזאמעס צווישען זיך. מיר ווילען דאסמאל זיין אפטימיסטיש, און גלויבען אין דעם געזונדען שכל און לאגיק פון אונזערע מנהיגים פון די פערשידענע פאליטישע ריכטונגען, דאס זיי וועלען לטובת דעם אויפבוי פון יודישען לאנד, פערבייגען און פערגעסען זייערע פארטיי-אמביציעס און מוותר זיין אויף די פאליטישע דיפערענצען און דערפיהרען צו אחדות פון יודי-שען ישוב, וועלכער איז דער הייליגסטער געבאט פון דער איצטיגער שעה.

יוד. סטודענטען קאנען שוין קיין איטאליע אויך נישט פאהרען!

פאר דער סטודענטישער עמיגראציע איז געבליבען אפען בלויז פראנקרייך און בעלגיען

נאך דער היטלעריסטישער איבערקעהרעניש האט זיך דער סטודענטען-שטראם געריכטעט אנ-שטאט קיין דייטשלאנד — קיין איטאליען, בפרט נאך מען די איטאליענישע הויך-שולען האבען אנגענו-מען סטודענטען פון אויסלאנד אהן ספעציעלע שווע-ריגקייטען. היי-יאהר איז אבער אונערווארטעט גע-קומען אנ'ענדערונג וואס וועט שווער טרעפען קודם-כל די יודישע סטודענטען, וועלכע זענען צוליב בע-קאנטע סיבות געצוואונגען צו שטודירען אין אויס-לאנד.

ווי עס מעלדעט דאס אקאדעמישע אינפארמא-ציע-ביורא (פלאץ פאן איידערבעם טויער 6) נעמט נעמליך, היי-יאהר די איטאליענישע אמבאסאדע אין ווארשא אינגאנצען נישט אן קיין סטודענטישע דאקומענטען צו לעגאליזירען און די אמבאסאדע זאגט זיך כלל אפ פון דורכפיהרען די נויטיגע פאר-מאליטעטען ביים איבערשיקען די פאפירען אויף די איטאליענישע הויך-שולען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט מאכט דאס אקאד-עמישע ביורא אויפמערקזאם די סטודענטען, אז היי-יאהר קענען זיי פאהרען בלויז קיין פראנקרייך, און קיין בעלגיען. אזוי ווי די פארמאליטעטען דאר-פען גיכער גיין לאנג, מוז מען תיכף זיך ווענדען צום ביורא וואס וועט די איינשרייבונגען אין אמשנעלסטען דורכפיהרען. יעדען מיטוואך און שבת שיקט דאס ביורא סטודענטען-גרופעס וועלכע געניסען פון הנחה בילעטען און וויזעס.

DR. DED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אוועגד
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

הלאנג-קינא
„MIRAŻ"
אויף 11 ליסטאפאד (קאנסטאנ. ד.) 16
אונטער א נייער דירעקציע פון די קינא-טעאטערס Metro i Adria
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסע
רעוואלוציע-פרעמיערע!
שלאגער פון די וועלט-עקראנען א. ג.
„רעמאן פון גאלד"
אין די הויפטראלען:
FAY WRAY
i RALF BELLAMY
אויסער'ן פראגראם:
קלאנג-צוגאבען פון P.A.T. און FOX

א בראשור וועגען ראטען-פערבאנד

אונטער'ן נאמען „עקארשט פון מאסקווע" איז איצט ארויס אין ווילנע א אינטערעסאנטע בראשור וועגען ראטענפערבאנד. דער מחבר — ד. מין — וואס איז נישט לאנג צוריקגעקומען פון א שטודיר-נסיעה איבער ססס"ר גיט דא איבער אין א רייה לעבעדיג געשריבענע סקיצען די איינדרוקען פון דער בעלעהרענדיגער רייזע. מיר געפינען אין דער בראשור א רייכען מאטעריאל איבער דעם נייעם לעבען אין ראטען-רוסלאנד בעשרייבונגען פון די מאסקווער טעאטערס, קינאס שולען, וואוינונגען, קראמען, אויך פון דעם קולטור-לעבען, דעם יודישען אויפבוי-רעכענט.

די בראשור איז געשריבען אין א קלאהרער שפראך, איז זעהר פיין ארויסגעגעבען, ענטהאלט קרוב 70 זייטלעך און קאסט בלויז 30 גראשען.

מען קען זי אויסשרייבען לויט'ן אדרעס:
Lew Stryłowski, Wilno,
Stefańska 38/21

ביי גרעסערע בעשטעלונגען — א געהעריגען ראבאט. דעם בעטראג קען מען אויך צושיקען אין פאסט-מארקעס, פארטא — 10 גראשען.

Dr. Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
נעהמט אן פון 8–12 בייטאג און פון 4–9 אוונט.

ראטעוועט אייער געזונד
קראנקע אויף רוקגראט (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רוקגראט) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

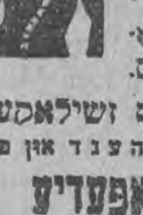

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיגט איך דורך פערלעגען ספע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא-פעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.
ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלן, אויף זשילאקעס. — גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזשער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס צרשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

וועגען דעם נייעם פראיעקט מכח דעם „ריטשאלט"

דער שטייער־דעפארטאמענט ביים פינאנץ־מיניסטעריום האט פונאנדערגעשיקט צו די צענטראלע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס און צו די האנדעלס־קאמערן א מעלדונג, אז, היות ווי מען האט בדעה צו רעפארמירען דעם ריטשאלט־שטייער, זאלען די דאזיגע ארגאניזאציעס אין משך פון פיר וואכען צושטעלען זייערע פראיעקטען אין צוזאמענהאנג מיט דער רעפארם, וועלכע דארף איינגעפיהרט ווערען פון דעם 1. יאנואר 1935.

ס'איז כדאי צו דערמאהנען, אז נישט צום ערשטען מאל איז איצט אקטועל דאס רעפארמירען דעם ריטשאלט־שטייער. נאך פאראיאהרען, בעת עס האבען זיך געענדיגט די „פראבע־יאהרען" פון איינפיהרען ריטשאלט פאר'ן אומזאץ־שטייער, זענען שוין אנגעצייכענט געווארען עטליכע פראיעקטען, ווי אזוי אויף להבא צו רעפארמירען דעם דאזיגען שטייער.

אבער מיר ווייסען דאך, אז פאראיאהרען האט מען אין דער דאזיגער פראגע גארנישט מחדש געווען, מחמת די צייט איז געווען צו קורץ, און דער זעלבער סיסטעם איז דעריבער פערלענגערט געווארען אויף נאך א יאהר — ס'איז געבליבען הייסט עס דערווייל ביים אלטען.

איצט אבער, בעת די דאזיגע פראגע איז ווידער אקטועל געווארען, איז זיך כדאי צו בעקענען מיט די עקזיסטירענדע פראיעקטען: לויט'ן ערשטען פראיעקט זאל דער ריטשאלט־סיסטעם פערבלייבען, נאר די הויך פונ'ם שטייער זאל פערקלענערט ווערען. דער צווייטער פראיעקט זעהט ווידער פאר דאס איבערגעהן פון ריטשאלט צום אמאליגען אינדיווידועלען אויסמעסטונג.

א דריטער פראיעקט איז דא, אז די האנדעלס־קאמערן זאלען בעקומען בעשטימטע שטייער־קאנטינגענטען און די זאלען אליין פערטיילען דעם שטייער צווישען די בעזונדערע סוחרים. ס'איז אויך דא א פראיעקט איינצופיהרען דעם פראנצויזישען סיסטעם, וואס שטיצט די שטייער־אויסמעסטונג אויף גוטוויליגע אפמאכען צווישען שטייער־אמט און יעדען בעזונדערען צאהלער. און מסתמא וועט נאך זיין געוויס פראיעקטען.

מיר אבער, די סוחרים און קליינהענדלער האלטען, אז עס וואלט בעדארפט בעטראכט צו ווערען א פראיעקט, וואס זאל לחלוטין אפשאפען דעם אומזאץ־שטייער, אדער איהם בעהמען פון דער ערשטער קוועלע; דער אומזאץ־שטייער, וואס איז א בעשעפעניש, וואס איז געבוירען געווארען אין א אומנארמאלער צייט, און פון זיינע איבערבלייבענישען פיהלען מיר עד־היום. מיר זענען טיף איבערצייגט, אז 90 פראצענט אפילו פון גרויסע און שטארק איינגעפונדעוועטע געשעפטען, וואס זענען רואינירט געווארען און האבען זיך ליקווידירט, איז דערפון געווען די סיבה די שטייערן בכלל און דער אומזאץ־שטייער בפרט.

אמת טאקע, אז עס זענען נאך פערהאן לענדער, וו מען צאהלט אומזאץ־שטייער. ווייסען מיר אבער, אז אין אנדערע קולטורעלע לענדער ווי דער אומזאץ־שטייער עקזיסטירט נאך יא, איז ער אבער אזוי צוגעפאסט, אז מען האלט דאס נישט פאר די גרעסטע פלאג. מחמת דעם דאזיגען שטייער צאהלט נישט נאר די אינדוסטרי און דער האנדעל, נאר אויך די לאנדווירטשאפט, ביי אונז אבער, הגם מיר בעטראכט דעם האנדעל אלס אן איבעריגע זאך, האט מען פונדעסטוועגען די גאנצע לאסט פון אומזאץ־שטייער ארויפגעלייגט אויף דער שטאט. עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס דער דאזיגער שיכט פרובירט וועגען א רעפארם, ווי עס זאל לחלוטין אפגעשאפט ווערען דער אומזאץ־שטייער — אט אזוי וואלט געדארפט זיין על פי לאגיק.

דאס בעסטע פון די דאזיגע פראיעקטען, זאגען מיר וואלט געווען, אז עס זאל פערבלייבען דער סיסטעם פון ריטשאלט. הגם, דער ריטשאלט וועלכער האט פערפליכטעט ביז'ן איצטיגען יאהר, האט אויך א קאלאסאלען פעהלער, ער שטיצט זיך אויף די אומזאצען פון די בעסטע קאניונקטור־יאהרען 1928 ביז 1930. יעדער ווייסט דאך, אז זייט דעמאלט זענען נישט נאר די סחורה־אומזאצען איינגעשרומפען געווארען, נאר די פרייזען זענען אויך שטארק געפאלען. צוליב דעם מוז דער ריטשאלט דערהאלטען ווערען, אבער די אומזאץ־סומע מוז פערקלענערט ווערען.

וואס שייך דער פראנצויזישער סיסטעם, וואלטען מיר זיך מיט ביידע הענד פאר דעם דאזיגען סיסטעם אונטערגעשריבען אבער, מען מוז זיין אביעקטיוו און זאגען: ס'איז זעהר א גוטער סיסטעם, נאר פאר פראנקרייך! ביי אונז, זענען מאנכע שטייער־צאהלער דערצו נאך נישט דערוואקסען און די קלענערע בעאמטע אוודאי און אוודאי נישט.

איצט וועגען דער פראיעקט, אז די האנדעלס קאמערן זאלען בעקומען בעשטימטע שטייער־קאנטינגענטען און זיי זאלען אליין פערטיילען דעם שטייער צווישען די בעזונדערע סוחרים — דאס שמעקט מיט גאבע. אנדערע זאכען און מ'דארף זיך ארויסזאגען געגען דעם. וואס שייך ווידער, דאס שאצונגס־סיסטעם, סטייסט די אמאליגע אינדיווידועלע אויסמעסטונג, פון דערפון מוז מען זיך פולשטענדיג אפזאגען. ווייל אויך די פראקטיק האט בעוויזען, אז דאס שאצונגס־סיסטעם האט זיך נישט דערהאלטען צו דער מדרגה, אויף וועלכער ס'האט געדארפט שטעהן. דאס איז בדרך כלל. האט מען זיך צוגעקוקט אביסעל בעהנטער, האט מען געזעהן אז נישט איינמאל זענען פארגעקומען אויף דעם געביט גרויסע קריוודעס, וועלכע האבען זיך אבער געענדיגט טראגיש פאר'ן שטייער־צאהלער.

דעריבער דארפען די, וואס וועלען דארפען זאגען זייער וואגיג ווארט, ביים בעטראכטען די אלע פראיעקטען, דאס אלץ בעהמען אין אכט.

לייב פרוים.

קליינהענדלער און האנדווערקער גרייטען צו אפעלאציע-קאמיסיעס

אין צוזאמענהאנג מיט דער נייער שטייער-ארדינאציע

אין צוזאמענהאנג מיט דער נייער שטייער־ארדינאציע, איז אקטועל געווארען דאס צוזאמענשטעלען פון די אפעלאציאנס־קאמיסיעס. אין צוזאמענהאנג מיט דעם איז אין צענטראלען קליינהענדלער־פעראיין, פאמארסקא 15 פארגעקומען א קאנפערענץ פון אלע בראנזשען־סעקציעס אויף וועלכע ס'איז אויסגעארבייט געווארען א ליסטע פון קאנדידאטען צו דער אפעלאציע־קאמיסיע. אין דער ליסטע זענען בעריקזיכטיגט געווארען אלע בראנזשעס. די אפעלאציע־קאמיסיע וועט זיך טיילען אין האנדעלס־ אינדוסטריע־ האנדווערקער־ און פרייע פראפעסיעס־סעקציעס. דער ארט פון דער פערטיילונג איז ארומגערעדט געווארען אויף א ספעציעלע קאנפערענץ אין דער פינאנץ־קאמער.

* * *

אין צוזאמענהאנג מיט דער נייער שטייער־ארדינאציע, וועלכע איז אריין אין קראפט דעם 1 אקטאבער איז אקטועל געווארען די פראגע פון פעסטשטעלען דעם צוזאמענשטעל פון די אפעלאציע־קאמיסיעס, וועלכע דארפען בעטראכטען די רעקורסען פון די שטייער־צאהלער. לויט די פארשריפטען דארפען אין די קאמיסיעס זיין פערטרעטען גלייכמעסיג אלע קאטעגאריעס צאהלער. אין צוזאמענהאנג דערמיט האט די לאדזשער האנדווערקער־קאמער זיך געווענדעט צו אלע צעכען און האנדווערקער־ארגאניזאציעס, אז זיי זאלען צושטעלען די נעמען און אדרעסען פון זייערע קאנדידאטען אין די דאזיגע קאמיסיעס.

עס האלט ביים שאפען אן אייניהייטליכען פראנט פון יודישע האנדווערקער

די ווירקונג פון אלארם-רוף פון „נ. פאלקסבלאט"

אונזער אלארם־רוף וועגען דעם, ווי אזוי די איצטיגע אנפיהרער פון די יודישע האנדווערקער האבען אדורכגעפיהרט די וואהלען צו דער האנדווערקער־קאמער און ווי אזוי ס'זענען פערטאכליעוועט געווארען די אינטערעסען פון די יודישע בעל־מלאכות צוליב די רייסערייען, צושפליטערונג און צוברעכעניש, האט געמאכט א שטארקען רושם אין די רייהען פון די יודישע האנדווערקער.

אין אלע צעכען און האנדווערקער ארגאניזאציעס האט מען געשמועסט נאר וועגען דעם דאזיגען ענין, ס'זענען פארגעקומען זיצונגען פון פערוואלטונגען, קאמיסיעס, פערזאמלונגען פון צעכען און אומעטום איז אנגעוויזען געווארען אויף דעם, ווי שרעקליך די יודישע האנדווערקער־אינטערעסען זענען בעשעדיגט געווארען. מ'האט אנגעהויבען צו פערלאנגען אלגעמיינע פערזאמלונגען און מיטינגען.

די אנפיהרער, וועלכע מיר האבען דערמאנט אין דער רייה פון אונזערע ארטיקלען, האבען זיך דערפיהלט אין א נישט בעקוועמער לאגע און זיי האבען אנגעהויבען צו זוכען מיטלען, ווי אזוי זיך ארויסצודרעהען פון דער פעראנטווארטליכקייט, און איז שוין בעשלאסען געווארען צו רופען א קאנפערענץ פון די פערוואלטונגען פון אלע צעכען און האנדווערקער־ארגאניזאציעס אהן אונטערשייד, צו וועלכען צד זיי געהערען איצט. אויף דער דאזיגער קאנפערענץ זאל אפגעגעבען ווערען א בעריכט פון דער „אדורכגעפיהרטער אקציע" און די קאנפערענץ וועט זיך דארפען ארויסזאגען וועגען דעם, וואס ווייטער צו טון, עווענטועל אויסצוויילען א פארשטעהערשאפט, וועלכע זאל איבער די קעפ פון די איצטיגע אנפיהרער ברענגען צו א קאנסאלידאציע פון די יודישע האנדווערקער אין לאדז.

די דאזיגע קאנפערענץ וועט זיך אויך דארפען ארויסזאגען וועגען דעם, אז ס'זאל געשאפען ווערען אן אייניהייטליכע „קאלא" פון די יודישע ראטמענער אין דער האנדווערקער־קאמער און א ביורא פאר די ענינים פון די יודישע האנדווערקער אין דער האנדווערקער־קאמער.

א הויך חשם איז, ווי מיר הערען, בעשלאסען געווארען צו רופען אן עפענטליכען מיטינג פון אלע יודישע האנדווערקער, וועלכער וועט דארפען משפט וועגען דעם, וואס ס'איז פארגעקומען.

ווייטער דערוויסען מיר זיך, אז א יודיש־נייטראלע אינסטאנץ האט גענומען אויף זיך די אויפגאבע צו שאפען דאס אייניהייטליכע „קאלא" און דעם ביורא.

מיר פון אונזער זייט קענען נאר בעגריסען די דאזיגע אלע בעשלוסען און ווינשען, אז זיי זאלען וואס שנעלער פערווירקליכט ווערען, כדי די שווערע צייטען, וואס רופען זיך אן פאר די יודישע האנדווערקער זאלען קענען געמילדערט ווערען. מיר זענען צופרידען דערמיט, וואס אונז האט זיך איינגעגעבען אויפצואוועקען דעם אינטערעס פון כלל יודישע האנדווערקער פאר זייערע אייגענע ענינים, וואס וועט זיכער ברענגען צו א פראגרעסיווער גובה פון די יודישע האנדווערקער אין לאדז.

די קאסטען ביים אויסשטרייכען די פירמע פון האנדעלס-רעגיסטער וועלען בעדייטענד פערקלענערט ווערען

לעצטער טערמין אויסצושטרייכען די פירמע איז דער 31 דעצעמבער ה. י.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, דארפען, לויט'ן נייעם האנדעלס־קאדעקס, אלע אונטערנעהמונגען, וואס פיהרען נישט קיין האנדעלס־ביכער, אויסשטרייכען זיך פון האנדעלס־רעגיסטער. אזוי ווי דאס איז פערבינדען מיט גרויסע קאסטען האט זיך אין זייגער צייט, דער צענטראלער קליינהענדלער־פעראיין, פאמארסקא 15 געווענדעט צו דער האנדעלס־קאמער מיט א מעמאריאל, וועגען בעפרייען פון דעם אפצאהל. אויפ'ן סמך פון דעם האט די לאדזשער האנדעלס־קאמער אינטערווענירט ביי דער געהעריגער מאכט און דער ענין וועט ערלעדיגט ווערען אויף דעם אופן, אז דער אפצאהל וועט פון 18 זל. 50 גר. בעדייטענד פערקלענערט ווערען. דער טערמין פון אויסשטרייכען פון האנדעלס־רעגיסטער לויפט אפ דעם 31־טען דעצעמבער *1934*.

מ'טאר שוין נישט ארומגעהען מיט מילך אין די שטובען

אין ווארשא פערפליכטעט שוין די פעראָרדנונג

אין צוזאמענהאנג מיט די ביידע פארשריפטען וועגען מילך־פערקויף איז שוין אין ווארשע ארויסגעגעבען געווארען א שטרענגע פעראָרדנונג, אין די גאליציי־קאמיסאריאטען, שטרענג אכטונג צו געבען, מען זאל נישט ארומגעהן אין דער פריה איבער די הייזער מיט מילך. אויב א פאליציאנט וועט טרעפען אזא מילך־פערקויפער מוז ער תיכף צונויפשטעלען א פראטאקאל.

קליינהענדלער וועגען פערלענגערען דעם ריטשאלט-שטייער

די לאדזער האנדעלס־קאמער האט פונאנדערגעשיקט צו אלע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס אויפפאדערונגען, וועגען ארויסזאגען זיך בנוגע דעם ריטשאלט.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם, קומט פאר אין צענטראלען קליינהענדלער־פעראיין, פאמארסקא 15, היינט, דינסטאג אין אווענד א קאנפערענץ פון אלע בראנזשען־סעקציעס, אויף וועלכער די פראגע וועט ארומגערעדט ווערען.

ווי ס'איז פאראויסצוזעהן, וועלען די קליינהענדלער־ארגאניזאציעס זיך ארויסזאגען פארן פערלענגערן דעם ריטשאלט אויפ'ן יאהר 1935 מיט'ן בעדינג איהם צו פערקלענערן מיט 30 פראצענט ווי דער פאריעהריגער.

פערקלענערט די פראצענטער

פאר נישט פינקטליך צאהלען שטייערן

מיר מאכען אויפמערקזאם, אז פון 1. אקטאבער זענען די פראצענטער פון אפשלעפען פערקלענערט געווארען פון 15 פראצ. אויף 12 פראצ. יעהרליך אלס נארמאלע, און הנחה־פראצענטער 9 פראצ. יעהרליך (דרייפערטעל פראצ. מאנאטליך).

די האנדווערקער-קאמער אין לאדז איז שוין צוגעטרעטען אויסצוארבייטען דעם ביודזשעט-פראיעקט אויפן יאהר 1935

די האנדווערקער־קאמער אין לאדז איז שוין צוגעטרעטען אויסצוארבייטען א ביודזשעט־פראיעקט אויפן יאהר 1935.

דער איצטיגער ביודזשעט וועט זיין פיל קלענער ווי דער פאריאהריגער, ס'ווערען געמאכט אין איהם גרויסע אפשפארונגען.

דער ביודזשעט־פראיעקט וועט איבערגעשיקט ווערען אין פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערן און פון דארט אין האנדעלס־מיניסטעריום צו בעשטעטיגען.

טעארעטישע עקזאמענס פאר מייסטערס און געזעלען

מוזען פארקומען אין לאקאל פון דער האנדווערקער-קאמער

די ביידע פערוואלטונג פון דער לאדזער האנדווערקער־קאמער האט אנגענומען א בעשלוס, לויט וועלכען אלע טעארעטישע מייסטער־ און געזעלען עקזאמענס מוזען פארקומען אין לאקאל פון דער האנדווערקער־קאמער, וועלכער זוכט צו דעם צוועק אפצוגעבען צו דיספאזיציע פון די פארזיצער'ס און די עקזאמינאציאנס־קאמיסיעס.

די האנדווערקער־קאמער האט שוין ארויסגעשיקט א צירקולאר צו די פארזיצערס פון די קאמיסיעס, אין וועלכען ס'ווערט פערלאנגט, אז די פארזיצערס זאלען מיטטיילען די טערמינען פון די עקזאמענס, וועלכע וועלען אדורכגעפיהרט ווערען דורך זייערע קאמיסיעס.

דאס שאפען צוואנגס-ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס

די פראגע איז בכלל נאך נישט אקטועל

אין צוזאמענהאנג מיט דער נאוועלע צום אינדוסטריע־געזעץ, וואו עס רעדט זיך וועגען שאפען צוואנגס־ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס זענען שוין עטליכע האנדווערקער־פאכען צוגעטרעטען צו שאפען אזעלכע ארגאניזאציעס און שיקען ארויס פערשידענע אויפרופען און דעקלאראציעס.

ווי מיר אינפארמירען זיך איז די פראגע בכלל נאך נישט אקטועל. ס'איז איצט נאך בכלל נישט פערהאן קיין מעגליכקייט צו שאפען אזעלכע ארגאניזאציעס, ווייל ס'זענען נאך נישט פערעפענטליכט געווארען די אויספיהר־פעראָרדנונגען צום נאוועליזירטען אינדוסטריע־געזעץ. אזוי אז די א. ע. ארגאניזאציעס, וועלכע ווערען אויף דעם יסוד געשאפען ווערען בכלל נישט גענומען אין אכט.

נייער
פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער
פאלקסבלאט

דינסטאג 9 / ז׳ תשרי תרצ״ה	אקטאבער
	זון-אויפגאנג 5.48
	זון-אונטערגאנג 4.58

שטרייק פון די אנגעשטעלטע אין די האלעס

600 אנגעשטעלטע געווארפען די ארבייט

(א) נעכטען ה״האט אויסגעבראכען א שטרייק פון די אנגעשטעלטע פון די האלעס אויף דער אגראדאווע און קאשטשעלנע.

אויף דער פערזאמלונג פון די אנגעשטעלטע איז ארומגערעדט געווארען די קלאגעדיגע לאגע פון די האלעס-אנגעשטעלטע, וועלכע פערדינען פון 8 ביז 14 זל. א וואך ביי 12 ביז 16 שעה ארבייט. די רעדנער האבען געפאדערט אפצוהיטען דעם 8-שעה'דיגען ארבייטס-טאג און צו העכערען די פענסיעס אויף 40 פראצענט. מחמת דעם, וואס די אייגענטימער האבען אפגעזאגט די פאדערונגען, האט נעכטען אויסגעבראכען א שטרייק.

ביי די בוידען זענען אין משך פון נעכטי-גען טאג געשטאנען די בעלי-הבתים אליין. ביז איצט שטרייקען 600 אנגעשטעלטע, — 90 פרא-צענט פון די האלעס-אנגעשטעלטע.

פאר שטערען און בעליידיגען א דאקטאר

פון דער קראנקען=קאסע

פערמשפט א פארפאלק צו צוויי חדשים ארעסט

(2) אין שטאט-געריכט איז נעכטען פארגע-קומען א כאראקטעריסטישער פראצעס. בעשולדיגט זענען געווארען קארל פיביך און זיין פרוי עליזא-בעטא, אייגענטימער פון הויז אויף פאמארסקא 141 אין שטערען דעם ד״ר מיעטשיסלאוו יאקוב-סאן צו ערפילען זיין דאקטאר=פליכט און בעליי-דיגונג.

פון בעשולדיגונגס-אקט איז צו זעהען אט וואס:

דעם 5-טען אפריל ד.י. האט ד״ר יאקובסאן דערפיהלענדיג זיין פליכט אלס דאקטאר פון דער „אובעזפיעטשאלניע", ארויסגערופען געווארען צום סטרוזש פון פאמארסקא 141 ביי וועמען ס'איז קראנק געווארען א קינד. קומענדיג אויפן ארט, האט דער דאקטאר פעסטגעשטעלט, אז צו אזא גע-וועהנליכען פאל איז נישט נויטיג ארויסצורופען די פאגאטאוויע. אין צווישען איז אריינגעקומען דאס פארפאלק פיביך, און הערענדיג די בעמער-קונג פון דאקטאר, האבען זיי דעם דאקטאר גע-נומען זידלען און געשטערט מאכען די איינשפרי-צונג, צוליב וואס דער דאקטאר האט געמוזט רע-זיגנירען. צום סוף האט נאך די פאמיליע פיביך אריינגעטראגען אנ'אנקלאגע אין דער „אובעזפיע-טשאלניע" געגען דעם דאקטאר. דער דאקטאר ווי-דער האט אריינגעטראגען אנ'אנקלאגע געגען די פיביך'ס אין געריכט.

ס'געריכט, אויסהערענדיג די עדות און די ערקלערונגען פון די צדדים, האט דאס פארפאלק פיביך פערמשפט צו 2 חדשים ארעסט, אפלייגענ-דיג דאס אויספיהרען די שטראף אויף 2 יאהר און צו 10 זל. געלד-שטראף.

א טאנץ=זאבאווע מיט מעסערס, טויט-שלעגערס און אנדערע „גוטע זאכען"

5 טענצערס שווער פערוואונדעט

(2) אין זאל אויף וואלטשאנסקא 5 איז זונ-טאג אווענד, ווי אלע זונטאג'ן, פארגעקומען א טאנץ-אווענד. בעת'ן טאנצען איז אויסגעבראכען א געשלעג צווישען צוויי טענצער'ס צוליב דעם, וואס איינער האט געוואלט „אפקלאפען" ביים צווייטען די פארטנערקע. צו הילף די צוהיצטע טענצער'ס איז געקומען „פערשטארקונג", און ס'איז געקומען צו אנ'אמת'ער „מלחמה" מיט מעסער'ס, טויט-שלע-גער'ס, פרענטען און אנדערע „כלי זיין".

אין זאל איז געווארען א גרויסער פאניק. די אנגעקומענע פאליציי האט די שלעגער'ס „בעי-רוהיגט" און אפגעפיהרט אין 4-טען קאמיסאריאט, וואו ס'האט זיך ארויסגעשטעלט זענען 5 טענצער'ס געווען ערענטליך צוהרג'עט. דאס זענען: משה קאץ, אליהו וואלדמאן, ערווארד מאזשינסקי, קא-זשימיעזש וואוושיניאק און וואצלאוו טשופרינסקי. די לעצטע צוויי האט די פאגאטאוויע אפגעפיהרט א היים.

פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג, ווער ס'איז שולדיג אין דעם געשלעג.

געוואלט קומען צו א „בחנמדיגע דירה" און צו אנ'אומזיסטען „פענסיאנאט"

איינפאל פון אנ'ארבייטסלאזען

(א) דעם 14 יאנואר ד. י. ה״האט זיך צו דער פאליציי געמאלדען א געוויסער זענאן רימ-לעווסקי (באבאווא 9) און דערצעהלט א מעשה, אז ער איז אליין א גנב און האט אויסגעפיהרט א רייהע גנבות. נאר די אדרעסען און די נעמען פון די בע'גנבה'טע קען ער נישט אנגעבען.

די מעשה איז דער פאליציי אויסגעקומען פערדעכטיג, און נאכדעם ווי מ'האט איהם גענומען אויפן פערהער, האט ער דערצעהלט דעם אמת:

ער איז אנ'ארבייטסלאזער, האט נישט צו עסען און נישט וואו צו שלאפען, האט ער בכיוון דערצעהלט אזא מעשה, כדי מ'זאל איהם איינזע-צען אין תפיסה, וואו ער וועט האבען אנ'אומזיסטע דירה און א דאך איבערן קאפ.

נעכטען איז ער געשטאנען פארן געריכט. ער איז פערמשפט געווארען אויף 3 חדשים תפיסה און אפצולעגען דאס אויספיהרען די שטראף.

פון ארץ=ישראל=אמט

אין ארץ-ישראל-אמט איז דערהאלטען געווא-רען אנ'אנפראגע וועגען קוואליפיצירטע וועבער-ארבייטער, וועלכע ווערען געזוכט פאר א טעקסטיל-פאבריק, וואס בויט זיך אין ארץ-ישראל.

וועבער=ארבייטער און ארבייטערינס מיט גוטע קוואליפיקאציעס און ציוניסטישע רעפערענ=צען קאנען זיך מעלדען אין פאלעסטינא-אמט, שרודמיעסקא 29 אין די ביורא-שעה'ן (פון 10 ביז 1 פארמיטאג).

די קהלה וועט נישט בעקומען די הלוואה פון ארבייטס-פאנד

אויף פערטיג צו מאכען דאס משונעים=שפיטאל

מיר האבען שוין מיטגעטיילט, אז די קהלה-פערוואלטונג האט זיך געווענדעט צום ארבייטס=פאנד וועגען א הלוואה אין דער הויך פון 700 טויזענד זלאטעס אויף אויסצובויען און פערטיג צו מאכען דאס שפיטאל פאר גייסטיג-קראנקע אין ראדאגאשטש, וועלכעס די קהלה האט איבערגע=נומען פון „דאבראטשינאשטש".

דער ארבייטס-פאנד האט געענטפערט, אז אין יאהר 1935 וועלען דורך איהם נישט פינאנ-סירט ווערען קיין שום בוי-ארבייטען.

Dr. H Rakowski
אינטערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאווארזקא 8
אויף טראנגוטא 5, טעל. 137-34.

זאל פילהארמאניע טעל. 213-48.
היינט, 8.30 אווענד
II מייסטער=קאנצערט
פון וועלטבעריהמטען פיאניסט
ARTUR RUBINSTEIN
פראגראם:
Bach–Busoni: Chaconne, Schumann: Utiude Simphonigues, Chopin: Polonaise Fantasie, Chopin: 4 Etiudes, Chopin: Fantasie op. 49, Poulene: Mouvements Porpetuels, Debussy: Serenade (Childrens Corner), Debussy: Golliwoogs Cake Walk, Ravel: Forlana, Bala Bartok: Alegro Barbaro, Liszt: Maphisto–Valse.
די קליינע צאהל איבערגעבליבענע בילעטען צום פרייז פון 1.50 זל. צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

דעם „פאן מעצענאס" ר' חיים'ן

האט מען איינגעשפאנט אין „יושב בסתר"...

(2) די זיכערהייטס-מאכט פיהרט זייט א לענגערע צייט א קאמף מיט די אזויגערופענע ווינקעל-„אדוואקאטען", וועלכע דרעהען זיך ארום אין די געריכטס=בנינים און ערלעדיגען מכלומרשט פערשידענע געריכטס=ענינים.

נעכטען האט די פאליציי ביים רוג ציגעל=גאס און פילסודסקיעגא ארעסטירט דעם „פאן מעצענאס" חיים גאלדשטיין (פולנאצנא 6). ביים ארעסט האט ער געהאט א טעקע מיט קאמפרא-מיטירענדע מאטעריאלען. ער איז איינגעזעצט גע-ווארען אין ארעסט צום רשות פון אויספארשונגס-אמט.

רעגיסטראציע פון יאר-גאנג 1916

(2) היינט, דינסטאג, דעם 9-טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף די אותיות:

פון A ביז K

און פון 7-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות.

U W Z

מארגען, מיטוואך, דעם 10-טען אקטאבער דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען=נעמען

פון R ביז Z

און פון 8-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות:

פון A ביז F

צוגאב=פאבאר-קאמיסע

דעם 15=טען אקטאבער ה. י. וועט אין לאקאל פון דער מיליטערישע אפטיילונג ביים מאגיסטראט פיעטריקאווער 165 אמטירען א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר דער פ. ק. או. לאדז שטאט 1. צו דער קאמיסיע דארפען זיך מעלדען די פאבא=ראווע פון יאהרגאנג 1913, וועלכע האבען זיך צוליב וויכטיגע סיבות נישט געקאנט שטעלען ביז איצט צו די קאמיסיעס. און די פאבאראווע פון עלטערע יאהרגענג, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער בעציהונג צו מיליטער-דינסט אויב זיי האבען דערהאלטען נאמענטליכע אויפפאדערונ-גען פון דער שטאטישער סטאראסטווע און וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

צו דער קאמיסיע מוז מען צושטעלען א פאס אדער א דאקומענט מיט א פאטאגראפיע.

גרויסע בעשטעלונגען פאר בריטיש-אינדיען אין לאדז

(אג) די „געזעלשאפט פאר'ן האנדעל מעבר לים" אין ווארשא האט בעקומען פאר א לאדזער פירמע בעדייטענדע בעשטעלונגען אויף פוילישע פילצען פאר בריטיש-אינדיען. עס דארף בעטאנט ווערען, אז הגם קיין בריטיש-אינדיען, זענען שוין עקספארטירט געווארען פערשידענע וואלענע סחורות, וואס האבען דארט געפינען א גוטען מארק, איז אבער מיט פוילישע פילצען איצט געמאכט געווארען די ערשטע טראנזאקציע.

דער טעקסטיל=פערבאנד פון דער לוין-אינדוסטריע

שטעלט ארויס אנ'איינענע ליסטע צו דער האנדעלס=קאמער

(אג) דעם 17. ד. ח. לויפט אפ דער טערמין פון אריינטראגען קאנדידאטען-ליסטען צו די וואה-לען אין דער האנדעלס-קאמער. דער פערבאנד פון דער טעקסטיל-לוין-אינדוסטרי האט געוואלט פער-בינדען א קאנטאקט מיט די דריי אינדוסטריע=פערבאנדען וועגען ארויסשטעלען א געמיינזאמע ליסטע. צוליב דעם אבער, וואס עס איז צו קיין הסכם נישט געקומען, האט דער לוין=פערבאנד בעשלאסען ארויסצושטעלען אנ'איינענע ליסטע.

עס איז געשאפען געווארען א וואהל-קאמיטעט אין וועלכען עס זענען אריין די הערען: לינדענפעלד, מאקרסקי, וואלאשיק, ראבינאוו, ראטענבערג און ריפקין.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנד-לונג און מעטסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשיצנע-פרייזען.

פון דער קהלה

ווער עס האָט אַ ידיעה וועגען דינה מאַסאַק פון נאָווידוואָר, די טאָכטער פון שלמה און אסתר, ווערט געבעטען צו מעלדען זיך אין דער קהלה אין די שעה'ן פון 12–3 נאָכמ.

נייער מיליטער-אויסטאָוו
געהט היינט אַריין אין קראַפט

(2) היינט געהט אַריין אין קראַפט דער נייער אויסטאָוו וועגען מיליטער-דינסט: פון היינט אָן וועלען אַלע מיליטער-ענינים ערלעדיגט ווערען לויט די נייע פאַרשריפטען.

10-טע וואָך פון קאַטאָן-שטרייק
אַרבייטס-אינספּעקטאָר אַרויסגעפאָרען קיין וואַרשע

(א) נעכטען איז אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשע דער לאָדזשער קרייז-אַרבייטס-אינספּעקטאָר אינזש. וויזשיקאָווסקי אין שייכות מיטן ליקווידירען דעם שטרייק אין דער קאָטאָן-אינדוסטריע, וועלכער דויערט שוין 10 וואָכען.

300 אַרבייטער פון דער ראַדאָמער מעבעל-פאַבריק געוואָרפען די אַרבייט

(א) אין דער ראַדאָמער מעבעל-פאַבריק „וואָנטש און שותּפים" איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק, צוליב דעם וואָס די בעלי-הבתּים האָבען געוואָלט רעדוצירען די אַרבייטער-לוינען. סך הכּל שטרייקען 300 אַרבייטער.

הנחה-טאַריף פאַר קור-געסט
ענדיגט זיך דעם 31-טען ד.ח.

(2) דאָס קאָמוניקאַציע-מיניסטעריום האָט אָפּגעוואָרפען די ביטע פון פערבאַנד פון די קור-ערטער וועגען פערלענגערען דעם הנחה-טאַריף פאַר די, וואָס פאָהרען צוריק פון די קור-ערטער. ווי באַוואוסט ענדיגט זיך דער טערמין דעם 31-טען ד.ח.

אַבלאָוועס איז באַלוט
אַרעסטירט פערדעכטיגע פערשוינען

(2) אין שייכות מיט דעם מאָרד, וואָס איז אויסגעפיהרט געוואָרען אויף בזשעזשינער גאַס אויף יוזעף פיסאַרעק, האָט פּאָליציי נעכטען אַדורכגעפיהרט אַבלאָוועס אין באַלוט, און אַרעסטירט 5 פערדעכטיגע פערשוינען, צוליב'ן גאַנג פון דער אויספאָרשונג, ווערען די נעמען געהאַלטען בסוד.

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" 27 ציגעל-גאַס 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

היינט, דינסטאָג, 9.30 אָוונט גרויסע הנחה- און פאָלקס-פאַרשטעלונג
אַלע בילעטען אין פאַרטער — 1 זל.
3 שעה פרייד און האַרציג געלעכטער!!

די גרעסטע סטאַרס פון דער יודישער ביהנע | סענסאַציע אויף סענסאַציע! — מ'וויינט און צוגעשמייכלט! מ'ווינט ווי עלעקטריזירט. משה ליפּמאַנ'ס ערשטע אויפפיהרונג די זעהר אויסגעצייכנטע טראַגי-קאָמעדיע | פּרעכטיגע קאָנצערט-שפּיל

מאַז, מענש און פאָטער

אין 3 אַקטען פון סימאָן וואָלף, רעזשי: משה ליפּמאַן.
די פאָרשטעלונג איז נייע און אָריגינעל אין יעדער הינזיכט. דאָס איז נאָך אין לאָדז נישט געווען!
אַלע בילעטען אין פאַרטער נאָר צו 1 זל.

דאָנערשטאָג, דעם 11-טען ד. ח. — גרויסע הנחה- און פאָלקס-פאַרשטעלונג
אַלע בילעטען אין פאַרטער — 1 זל.
נאָר 1 מאָל! שלום אַש'ס ביהנע - מייסטערווערק דאָס וועלט-באַריהמטע שטיק

מאַטקע גנב

משה ליפּמאַן אַלס „מאַטקע גנב"

אַנאָנס! פרייטאָג, ד. 12-טען ערשטער פייערליכער אויפטריט פון דער באַריהמטער קינסטלערין

אידאַ קאַמינסקאַ

אין דער סענסאַציאָנעלער שפּאַנענדער פּיעסע —

אַ דאַנק פון קינדער

מיט'ן אַנטייל פון דער גאַנצער סטאַר-טרופּע, אַלע אין טריאומף-ראָלען.

איינברוך גנבות אין דער פירמע גייער
און אין פּריוואַטע וואוינונגען

נעכטען האָבען זיך איינברעכער אַריינגעקריגען אין די לאַגערן פון דער פירמע גייער, פּיעטרקאָווער 301, און צוגענומען רויה-שטאָפען אין דער ווערט פון 2500 זל. די סחורות האָבען די גנבים איינגעפּאַקט אין זעק און אַוועק אין אַן אומבעקאַנטער ריכטונג. די גנבה איז ענטדעקט געוואָרען אין דערפריה. די אויספאָרשונג איז אין גאַנג.

* * *

פון יעקב גאָלדקאָרנ'ס וואוינונג (זגערזשער 8) האָט מען אַרויסגעגנבעט וועש און מלבושים אין דעם ווערט פון טויזענד זל.

* * *

אַ דריטע גנבה איז אויסגעפיהרט געוואָרען ביים סוחר בער גרינבערג (גאַוואָרע 2). די גנבים האָבען אַרויסגעגנבעט צירונג אין ווערט פון 1500 זל. און מזומן 500 זל.

קומט צום ברודער צו גאַסט
און שיסט זיך אַ קויל אין האַרץ אַריין

(2) אויף זגערזשער 46, האָט נעכטען פּאַסירט אַ טראַגישער פאַל:

צום לאַקטאָר סטאַניסלאַוו סרעבזשינסקי איז געקומען מיט אַ וויזיט זיין ברודער יוליאַן, ווען סטאַניסלאַוו איז אויף אַ מינוט אַרויס פון צימער, איז יוליאַן צוגעגאַנגען צום ברודער'ס שיפלאַד וואו ס'איז געלעגען דער רעוואָלווער און גענומען מאַנאַפּאָלירען. צווישען האָט דער רעוואָלווער אויסגעשאָסען און די קויל איז אַריין יוליאַנ'ען אין האַרץ אַריין.

אויפ'ן אָפּהילך פון רעוואָלווער-שאָס, זענען זיך צוזאַמענגעלאָפען די שכנים, וועלכע האָבען אַרויסגערופען די גיכע הילף. אין אַ האָפנונגסלאָזען צושטאַנד איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

מיכאַל מיכאַלעסקאָ
צו זיין אָפּפאָהר פון לאָדז

גוטע אַקטיאָרען און שלעכטער רעפּערטואַר, דאָס איז איצט די אָנגעווייטאָגסטע פראַגע אין'ם יודישען טעאַטער. מיר האָבען אויסגעצייכנטע אַקטיאָרען, וועלכע האָבען אָבער נישט קיין מעגליכקייטען זיך אויסצולעבען אין אַ געהעריגען רעפּערטואַר.

מיר האָבען שוין נישט איינמאָל אָנגעוויזען, אַז דאָס יודישע טעאַטער ליידט דערפון, וואָס עס שפּייזט זיך מיט אַ רעפּערטואַר, נישט צוגעפּאַסט צו די שטימונגען פון דער צייט און איז אַזוי אַרום ווייט, ווייט אָפּגעשטאַנען פונם צייט-גייסט, די פּיעסען, וועלכע מען ווייזט אונז איצט אין יודישען טעאַטער פיהרען אונז צו די טעאַטער-באַגריפען פון צוואַנציגער יאָהרען צוריק. האָגעגען האָבען מיר אַקטיאָרען מיט וועלכע מען וואָלט געקאָנט אויסשפּילען דעם בעסטען און ריינסטען רעפּערטואַר.

אויך מיכאַל מיכאַלעסקאָ טראָגט אין זיין באַגאַזש אַן אָפּגעשטאַנענעם רעפּערטואַר און דאָך פאַרצייכענט מיכאַלעסקאָ אַ גרויסען ערפאָלג. דער סוד פון זיין ערפאָלג ליגט אין איהם גופא. ער געהערט צו די איינציגאַרטיגע, גרויסע אַקטיאָרען, וועלכע האָבען נישט צו זיך קיין גלייכען. קיין צווייטען מיכאַלעסקאָ זעהען מיר נישט צווישען די יודישע אַקטיאָרען, הגם מיר פאַרמאָגען נישט ווייניג גוטע אַקטיאָרען.

מיכאַלעסקאָ, וועמען מיר זעמיר געוואוינט צו באַוואונדערען אין ראָלען פון יונגע פערליבטע, און אַלס אַזעלכע האָבען מיר איהם געגלויבט אין די גאַנצע הונדערט פּראָצענט, האָט אונז אין זיין לעצטער אויפפיהרונג אין לאָדז, אין „ווילדע יוגענד" אויפסנייע איבעראַשט אין אַ מעלאָדראַמאַטישע ראָל. מיר האָבען פאַר זיך פּלוצים דערזעהן מיכאַלעסקאָן אין אַ ביינער הויט — אַ שטאַרקע דראַמאַטישע קראַפט.

זיין אָבשיד-פאָרשטעלונג אין „ראָזמאַיטאָשטשי" - טעאַטער דעם היינטיגען זונטאָג אָוונד, איז געווען אַן אויסדרוק פון ענטוזיאַזם מצד דעם מאַסען טעאַטער-בעזוכער לגבי אַן אַקטיאָר, וועלכער רופט אַרויס האַרציגע פרייד און קינסטלערישען גענוס אין דער טעאַטער-קונסט. דער עולם איז נישט אומזיסט דאַנקבאַר, מיכאַל מיכאַלעסקאָ האָט די דאַנקבאַרקייט פערדינט אין דער פולער מאָס.

טעאַטער-מענש.

* * *

זונטאָג אין אָוונד איז אין „ראָזמאַיטאָשטשי" טעאַטער פאָרגעקומען דער אָבשייד-אָוונד צום אָפּפאָהר פון מיכאַל מיכאַלאַסקאָ אין לאָדז, דער זאַל איז געווען איבערפולט און די אָוואַציעס מצד עולם האָבען גאָר נישט געוואָלט נעמען קיין סוף.

נאָך דער פאָרשטעלונג האָבען זיך פאַר'ן אָפּפאָהר פאַרזאַמעלט אויף דער ביהנע אַלע מיטגלידער פון דער טרופּע דיר. דוד צעלמייסטער האָט אין אַ קורצער רעדע זיך האַרציג געזעגענט מיט מיכאַלעסקאָ.

נאָכדעם האָט רעד. י. אונגער געגעבען אַ טרעפליכע כאַראַקטעריסטיק איבער מיכאַלעסקאָ'ס אַרטיסטישען פערנעם און געשילדערט זיינע פערדינסטען פאַר דער יודישער טעאַטער-קולטור. רעד. אינגערס רעדע, אין וועלכע ער האָט אויך בעריהרט אַלגעמיינע יודישע טעאַטער - פּראָבלעמען, איז שטאַרק אַפּלאָדירט געוואָרען.

אין נאָמען פון דער טרופּע האָט גערעדט דער אַרטיסט יוסף סטראָהאַטש. צום סוף האָט מיכאַלעסקאָ אין ריהרענדע ווערטער זיך געזעגענט מיט אַלעמען. ביז פאַרטאָג האָט זיך אין „טאַבאַרין" פערצויגען דער געזעגענונגס - באַנקעט אין דער סביבה פון אַקטיאָרען און זשורנאַליסטען

Puder Bebe Szofmana דער פון קינד פון דיענסט אין יאָהר 35 שוין

● ר. איזראַעל ●

דער בערזען-סוחר

ש-אַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

7

ס'האָט שוין נישט געגעבען, פון צייט צו צייט האָבען נאָך געקאַפּעט די טראָפּען פון די בלעטער. איך בין געווען שוין ביי מיין הויז, וואו איך האָב פּלוצלונג דערהערט הינטער מיר אַ גערויש. איך האָב זיך אויסגעדרעהט און האָב זיך איבערצייגט, אַז אימיצער איז פערהאַן נאָהענט נעבען מיר.

הגם ס'איז נישט געווען קיין שום אויסטערליש דערין, וואָס אימיצער געהט איצט אויפ'ן וועג. אונדערסטוועגען ווען איך האָב דערזעהען די געשטאַלט האָב איך דערפיהלט עפּעס אַ שטאַרקע מורא, וועלכע האָט מיר פערקלעמט ביים האַרצען. איך מוז זיך מודה זיין, אַז איך בין שנעל צוגעלאָפען צו דער טיר פון מיין הויז און האָב לייכטער אָפּגעאָטעמט, ווען איך האָב זי צוגעמאַכט הינטער זיך. איך האָב נאָך אין מיין צימער פערדרייכערט אַ פּאַפּיראָס, פערלאָשען דאָס ליכט און אַריין אין שלאָף-צימער. איך האָב זיך נאָך אויף אַ מינוט אָפּגעשטעלט ביים פענסטער און אַרויסגעקוקט אין גאָרטען אַריין. אויפ'ן הימעל זענען נאָך געגאַנגען וואָלקענס און די לבנה האָט זיך אָט באַוויזען און אָט זיך ווידער באַהאַלטען. איך האָב שוין געוואָלט אַוועקגעהען פון פענסטער, ווי איך האָב פּלוצלונג דערזעהען צוויי אויגען...

אויף אַ מרחק פון 10 טריט נעבען פלויט איז געשטאַנען אַ געשטאַלט און זיך איינגעקוקט צו מיר אין פענסטער אַריין, איך האָב נישט דערקענט, צי דאָס איז אַ מענש, מיר האָט זיך אויסגעדוכט, אַז דאָס איז אַ טיגער, אַ ווילדע חיה, וועלכע איז ענטלאָפען אויס דער שטייג, איידער איך האָב זיך נאָך אָריענטירט אין עפּעס איז די געשטאַלט פערשוואונדען.

קאַפּיטעל 2
די שפּורען

ווען מיין דינער דזשעמס האָט מיר געבראַכט אינדערפריה מיין טיי, צייטונגען און בריף, האָב איך איהם געפרעגט:

— צי האָט ביינאַכט גערעגענט?

דער איבעריג-רוהיגער דזשעמס האָט געענטפערט:

— ניין, פון זייט דעמאָלט, ווען איהר זענט אַריינגעקומען האָט נישט גערעגענט.

— דאָס איז זעהר גוט, האָב איך געענטפערט, ביזט שוין היינט געווען אין גאָרטען?

— ניין. איך בין נאָך נישט געווען.

— אויב אַזוי ווערסט דו איצט אַרויסגעהן אין גאָרטען, דו וועסט צוגעהען ביז צו יענער זייט פלויט און וועסט בעמערקען, צי זענען נישט פערהאַן קיין שפּורען פון טריט. דו וועסט בעמערקען, צי זענען דאָרט נישט פערהאַן קיין שפּורען פון בעגעל פון אַ ווילדער חיה.

— גוט, האָט דזשעמס פערוואונדערט געזאָגט און איז אַרויס אין גאָרטען.

מיט גרויס בייגערינקייט און אינטערעס האָב איך ערוואַרט זיין ראַפּאָרט, ערשט איצט האָב איך זיך אָנגעהויבען צו אָריענטירען, אַז די געשטאַלט, וועלכע איך האָב געזעהען האָט געהאַט מעשׂה גליכע קאָנטורען, און דאָס דינזעלבע ווי די געשטאַלט וועלכע איך האָב בעמערקט בעת איך בין אַריינגעגאַנגען אין מיין הויז.

באַלד איז צוריקגעקומען דזשעמס און זיך אַוועקגעשטעלט נעבען דער טיר.

— נו, דזשעמס, וואָס האָסט דו בעמערקט.

— כ'האָב בעמערקט דאָרט אויפ'ן קליינעם וועגעל שפּורען פון טריט.

— פון מענשליכע טריט?

— יאָ, הער מאַרקוס, זיי זענען שטאַרק אָפּגעדרוקט, אַזוי ווי אימיצער וואָלט פון דעם אָרט אַריבערגעשפּרונגען איבערן פלויט.

— דאָס וואָלט געווען אַ שרעקליכער שפּרונג, האָב איך געזאָגט.

— יאָ, אָבער ס'איז מעגליך, אַז זי איז פּשוט אַריבערגעקראָכען איבערן פלויט.

— זי? האָב איך מיט פערוואונדערונג געפרעגט.

— יאָ, זי, דאָס זענען שפּורען פון דאַמען פאַנטאָפעל אויף הויכע אָפּצאַסען.

איך האָב זיך אַוועקגעזעצט אויפ'ן בעט און אויסגעגלאָצט די אויגען, דזשעמס האָט ווייטער רוהיג גערעדט:

— וואָס ווערט איהר הייסען מאַכען אויף פריהשטיק. איך גיי אַליין זעהען די שפּורען, ווען דו וואָלסט געזעהען דאָס, וואָס איך האָב געזעהען ביינאַכט...

— האָט איהר געזעהען די דאָזיגע דאַמע?

— אַ דאַמע? אויב די אויגען וועלכע איך האָב געזעהען געהערען צו אַ דאַמע, בין איך אַ משוגענער אָדער זי קומט פון אַן אַנדער וועלט.

איך בין אַראָפּגעלאָפען אין גאָרטען און דזשעמס האָט מיר געוויזען די שפּורען, אויפ'ן ערשטען אָנבליק האָב איך זיך גלייך איבערצייגט, אַז דזשעמס בעריכט איז אַן אמת'ער, צוליב דעם, וואָס די ערד איז געווען פייכט, האָבען זיך די אָפּצאַסען פון די דאַמען-פאַנטאָפעל טיף אַריינגעדריקט אין דער ערד. די שפּורען האָבען זיך אָפּגעשטעלט אויף אַ געוויסען אָרט, אַזוי אַז דזשעמס האָט געזאָגט, אַז די פערזאָן, צו וועמען די דאָזיגע שפּורען האָבען געהערט איז אַריבערגעשפּרונגען איבערן פלויט, האָבען געשטימט מיט דער ווירקליכקייט. צוריקקעהרענדיג אַהיים, האָב איך זיך געפּרובט צו בערוהיגען איבערצייגענדיג זיך, אַז איך פאַנטאַזיר. יעדענפאַלס, איז עס אויסגעקומען מאָדנע פון וואַנען עס נעהמען זיך פּלוצלונג אויף דעם אָרט שפּורען פון פרויען-טריט.

ווען איך בין צוריקגעקומען אין שטוב האָט זיך אָנגערופען דער טעלעפאָן. מיין פריינד יאַסקאָוויטש האָט מיר מיטגעטיילט אַ שרעקליכע בשורה, אַז אונזער בשותּפות'דיגער חבר רובין, וועלכער איז ערשט נישט לאַנג געקומען פון פּוילען איז דערמאָרדעט געוואָרען. זיין טויטען קערפּער האָט מען געפונען אויף אַ מאָדנע אופן געפינען אין אַ קאַסטען, וועלכען מ'האָט צוגעשיקט אין אַ שיף-געזעלשאַפט, כדי אָפּצוטראַנספּאָרטירען. איך האָב געענטפערט, אַז איך קום באַלד צו יאַסקאָוויטשען און אויפגעהאַנגען דאָס טרייבעל. די הענד האָבען מיר געציטערט און איך האָב געפיהלט, ווי איך ווער בלאַס. מ'קען זיך פאָרשטעלען אין וואָס פאַראַ אויפרעגונג איך בין געלאָפען צו יאַסקאָוויטשען. באַלד בין איך געווען אין דער שטאָט און צוזאַמען מיט יאַסקאָוויטשען אַוועק אויפ'ן אָרט אין דער שיף-געזעלשאַפט, וואו ס'האָט זיך געפונען דער קאַסטען מיט'ן טויטען קערפּער פון רובינען. דאָרט איז שוין געווען פּאָליציי און מ'האָט קיינעם נישט צוגעלאָזען צום אָרט, וואו דער טויטער קערפּער האָט זיך געפונען. מ'האָט געוואַרט אויף אַ פּאָליציי-אינספּעקטאָר. דאָס איז געווען שוין אַן עלטערער הער. די האָר האָבען זיך געגרוינט.

— עפענט די טיר, האָט ער צעפוילען צו עפענען די טיר.

דער פּאָליציאַנט האָט אַרויסגענומען דעם שלאָסעל פון טאַש און געעפענט די טיר.

(פאָרטזעצונג קומט)

בעקוועמליכקייטן פאר די אינטערעסאנטען

איינגעפיהרט אויף דער פאסט

די פאסט האט לעצטענס איינגעפיהרט א גאנצע רייה נייעסטן און בעקוועמליכקייטען, ווי: ווערסעל - איינקאסעס פאר א מינימאלען - אפצאהל, איבערווייזונגען אד"גל, פאסט-פאקעטען ווערען אנגענומען פון די וואוינונגען פון די אינטערעסאנטען. דערוועגען קען מען זיך ווענדען טעלעפאניש אויפ'ן נומער 197-44 אדער מינדליך. פון 1-טען אקטאבער ד. י. איז איינגעפיהרט געווארען א ביליגער פאסט- און טעלעגראף-טאריף.

נייער פאסט-טאריף

פאר בריף-קעסטלעך

(2) די פאסט-דירעקציע האט איינגעפיהרט א נייעם טאריף פאר בריף-קעסטלעך. פון איצט אן וועט א חודש-אבאנאמענט קאסטען 2 זל. אהן אונטערשיד פון ווערט-בריף, צייטונגען א. ד. גל.

נייער פעראיין פון די „אובעז-פיעטשאלניע"-אנגעשטעלטע

(2) עהרגעכטען איז אין לאקאל פון קרייז-ראט ז.ז.ז. (פשעיאזד 40) פארגעקומען די ארגאני-זאציאנס-פערזאמלונג פון אנגעשטעלטע פון דער „אובעזפיעטשאלניע".

די רעדנער האבען אנגעוויזען, אז דער ביז-איצטיגער פעראיין פון די „אובעזפיעטשאלניע"-אנגעשטעלטע, האט נישט געהעריג פערטיידיגט די אינטערעסען פון די אנגעשטעלטע, צוליב וועלכען ס'איז נויטיג צו גרינדען א נייעם פעראיין ביי דער מיטהילף פון ז.ז.ז.

נאך א דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו גרינדען דעם נייעם פעראיין.

אויפגעהאנגען

(2) אין דער אייגענער וואוינונג (וואיטאוו-סקא 20) האט זיך אויפגעהאנגען דער 49-יאהרי-גער סטאניסלאוו מאזורעק. מ'האט איהם אראפגע-נענומען פון דער תליה א טויטען.

5 יאהר תפיסה

פאר גנבה'נען א בייטעל

(א) דאס שטאטישע געריכט האט פערמשפט דעם 53-יעהריגען רעצידיוויסט אלפאנס לידקא אויף 5 יאהר תפיסה פאר ארויסגנבענען א בייטעל מיט 25 זל. בעת די 3-טע מאי-פייערונגען ביי דער קאטעדרע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. ליינעוו-סקער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינאר-סקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער (וואלטשאנ-סקא 37), פ. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27).

גרויסע דארף - שרפה אין קאלי

שאדען בעטרעפט 15 טויזענד זל.

(א) אין קאלי אויף פאלגא 5 איז אויסגע-בראכען א שרפה אין הויז פון יאן שווירטליצקי. נאך א 2-שעה'דיגער רעטונגס-אקציע איז געלונ-גען די שרפה איינצולעשען. דער שאדען בע-טרעפט 15 טויזענד זל.

די סבה פון דער שרפה איז אומפארזיכטיג ויך אומגעהען מיט פייער.

נידריגע פרייזען — די בעסטע סארטען אין קאנסום

ס'איז שוין בעקאנט דער בעגריף -- מיר זע-הען צו ארים כדי צו קויפען שלעכטע סחורות. פון דעם דאזיגען פרינציפ דארף יעדער לאדזער האל-טען. און נישט קויפען פאר ביליג געלד טאנדייט און מינדערווערטיגע סחורה. מען דארף אבער גע-דענקען אז דער איינציגער אין אונזער שטאט וואו-הענד-הויז „קאנסום" ביי דער ווידזעווער מאנופאקטור (ראקיטשינער 54). נישט בלויז וואס איהר בעקומט דארט סחורות צו רעוואלוציאנס נידריגע פרייזען, נאר די סחורות זענען פון דער בעסטער קוואליטעט. מ'דארף נאר דערמאנען די עלעגאנטע וועש פאר הערען און דאמען פון דער ווידזעווער מאנופאקטור ווי אויך קאנפעקציע און שיכווארג, וועלכע זענען אויסשליסליך פון דער העכסטער קוואליטעט. דער דעוויז פון קאנסום איז -- ביליגע פרייזען, נישט פאר קיין טאנדייט, נאר פאר הויכווערטיגע סחורות.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-8 אוועגד.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84
דער גאנצער פארטער 1 זל.
מארגען, מיטוואך און דאנערשטאג לעצטע 2 מאל
פון בעריהמטע ווארשאווער קליינקונסט-טעאטער
די יודישע באנדע
מיט די פריילירכע „באנדיטען" און „באנדיטקעס":
חנה גראסבערג, לילי ליליאנא, מאלווינא ראפעל, דוד לעדערמאן, לעאן ליבגאלד, הערמאן פעניגשטיין, זישע קאץ, אייזיק ראטמאן
אין זייער גרויסען שלאגער-פראגראם:
אויף טיש און אויף בענק
ספעציעלע רעווי-אטראקציעס!
היינט שפילט די „יודישע באנדע" אין זדונסקע-וואליע.
פרייטאג — סענסאציאנעלע נייעס!!!

פייערליכער חנוכת-הבית

פון 2-טען קליינהענדלער-פעראיין לימאנאווסקיעגא 26

שבת ד. 6 אקטאבער 9 אווענד איז פארגע-קומען דער חנוכת-הבית פון 2-טען קליינהענדלער-פעראיין.

די פייערונג עפענט פרעזעס מאג. באלבא-רישסקי, וועלכער לאדענט איין אין פרעזידיום די ה"ה: פרנס ל. ראזענבערג, פרנס וואלמאן, פרנס א. גלאטמאן, יאזעפאוויטש, הערשקאוויטש, אינפעלד און אבראמאוויטש.

מיטן איבערשניידען די באנד איז בעעהרט געווארען דער פרעזעס פון קליינהענדלער-פעראיין פרנס ראזענבערג.

וועגען די לאגע פון די מיטגלידער האלט א רעדע דער פרעזעס מאג. באלבארישקי. דער רעדנער רעדט וועגען דער טרויעריגער לאגע פון די יודישע האנדווערקער און קליינהענדלער. וועלכע לעבען אין נויט און אין דחקות.

צום סוף פון זיין רעדע, פאדערט ער אויף אלע קליינהענדלער זיך צו ארגאניזירען אין פער-איין, כדי צו פערבעסערען די לאגע, און ווינשט מזל-טוב אין צוזאמענהאנג מיט דער עפענונג פון נייעם לאקאל.

פרעזעס מענדל מינץ ווייזט אן, אז דער פעראיין, וועלכער איז מיט 11 יאהר צוריק ארגא-ניזירט געווארען, שטייט איצט אונטער דער פאלי-טישער השפעה פון די יוד. דעמ. פאלקס-פארטיי אין לאדז. אין משך פון 11 יאהר האבען מיר זיך געוואלגערט אין קעלער-לאקאלען, איצט איז א דאנק דעם פרעזעס מאג. באלבארישקי געלונגען צו עפענען א שעהנעם פעראיינס-לאקאל אין הארץ פון דער אלטשטאט.

לויט דער רייה בעגריסען: אין נאמען פון קליינהענדלער - פעראיין (אגראדאווא 10) — פרנס ל. ראזענבערג, האנדווערקער - עקספאזיטור — פרנס גלאטמאן, קליינהענדלער - פעראיין אויף לאדזער וואיעוואדזטווע — אבראמאוויטש, יוד. דעמאקר. פאלקס-פארטיי — ד. יוזעפאוויטש, קליינהענדלער-באנק — פרנס ג. וואלמאן, קאסירער פון פעראיין — פרענקל און אין נאמען פון די דאראזשקע-בעזיצער — אינפעלד.

נאך די בעגריסונגען האבען זיך די אנווע-זענדע איינגעשריבען אין גאלדענעם בוך און דער-ביי געשפענדעט לטובת דעם פעראיין. צום סוף איז פארגעקומען א פערוויילונג און דער עולם האט זיך געווײלט ביז אין גרויסען טאג אריין.

אנפאלער אויף דער קאסע פון קאלישער באהן-הויף

היינט אויף דער בעשולדיגונגס-באנק

(2) היינט הויבט זיך אן אין קרייז-געריכט דער פראצעס געגען די בעשולדיגטע אין רויב-אנפאל אויף דער קאסע פון קאלישער באהן-הויף, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען דעם 30-טען מערץ 1932.

בעשולדיגט ווערען פאלגענדע פערזאנען: מענדערעצקי, מאריאן שווארץ, פראנטישעק ווי-שניעווסקי, אנטאני פאשאק און יוזעף קאוו-טשינסקי.

קאטאסטראפאלע לאגע פון די באראכאוו-שולען

די לאדזער באראכאוו-שולען לעבען איבער, די לעצטע צייט, א שווערען פינאנציעלען קריזיס, דאס צוזאמען ביי די שולען די שטאטישע סובסידיע און די שווערע לעבענס-בעדינגונגען פון די עלטערן, וועלכע רעקרוטירען זיך אין דער ווייט גרעסטער מעהרהייט פון די ארימסטע פאלקס-מענשען, האט דערפיהרט צו דער עקסמיסיע פון דער באראכאוו-שול, וועלכע האט זיך געפונען זייט 15 יאהר אויף שרודמיעסקא 7.

די שול-פערוואלטונג איז דעריבער געצוואונגען געווען צו פעראייניגען די באראכאוו-שול מיט דער פרץ-שול און איין לאקאל אויף פלאץ קאש-טשעלני 4.

אבער אויך דאס צווייטע לאקאל געפינט זיך אונטער דער סכנה צו ווערען עקסמיסירט.

די עלטערן פון דער שול האבען דעריבער אן געהויבען א ברייטע פינאנציעלע אקציע בכדי אפ-צוראטעווען דאס צווייטע שול-לאקאל פון עקסמיסיע. די אקציע טרעפט אבער אן אויף גרויסע שוועריג-קייטען, צוליב דער שווערער עקאנאמישער לאגע אין וועלכע עס געפינען זיך די ברייטע יודישע פאלקס-מאסען.

א פערזאמלונג פון די עלטערן, וועלכע איז די טעג פארגעקומען האט דעריבער בעשלאסען צו שיקען א דעלעגאציע אין דער יודישער קהלה אלס צו א אינסטיטוציע וועלכע איז בערופען צו שטי-צען די קולטורעלע אנשטאלטען פון די יודישע פאלקס-מאסען מיט דער בקשה וועגען אן איינמאליגע סובסידיע פאר דעם רעטונגס-פאנד.

אזא דעלעגאציע האט זיך וועגען דעם ענער-גישטען. געווענדעט אין דער קהלה-קאנצעלאריע, פרע-זעס מינצבערג האט זיך אבער אפגעזאגט איינצו-נעהמען די דעלעגאציע און פערלאנגט אז עס-צוגע-בען איהם די בקשה שריפטליך. די דעלעגאציע איז דאן אוועק פון דער קהלה מיט גאר נישט.

א דאנק פון די יודישע ארעס-טאנטען קאפערניקא 29

(בריף אין רעדאקציע)

געעהרטער ה' רעדאקטאר!

מיר בעטען צו פערעפענטליכען פאלגענדען בריף פאר וואס מיר דאנקען פאראיס.

מיר, די בייצייג יודישע ארעסטאנטען דאנקען דער לאדזער יודישער קהלה פאר איהר בעמיהונג זיך און בעזארגען אונז מיט עסען. א ספעציעלע דאנק פאר דעם געעהרטען דאזאר ר' אברהם יעקב-טמאן פאר זיין עפטערס בעזוכען אונז און בעזארגען מיט א ספעציעלען זאל צו דאוונען אין ר"ה, סוכות און מיט כשר עסען, גלייכצייטיג דריקען מיר אויס דעם בעס-טען דאנק דעם פארשטעהער פון שעורי ערב לאדז, סאלבע 7, הערש וואלף פיטלאוויטש, ווי אויך ר' שמחה וויבטער.

מיט אכטונג

די 90 יודישע ארעסטאנטען פון קאפערניקא 29.

אונטערגעווארפען א קינד פון 6 יאהר

מוטער ווערט געזוכט

(2) אין לאקאל פון דער סאציאלער הילף-אפטיילונג ביים מאגיסטראט (זאוואדזקא 11), האט מען נעכטען אונטערגעווארפען א מעדעלע פון 6 יאהר. דאס קינד הייסט זאפיא לעוואנדאווסקא. דאס קינד איז אפגעפיהרט געווארען אין שטא-טישען ערציהונגס-הויז, די מוטער ווערט געזוכט פון דער פאליציי.

ביי שטוהל-פערשטאפונג

העמאראיד-ליידען, פערדייאונגס-שטערונגען נעהמט מען פריהמארגענס ניכטערנהייט א גלאז נאטירליך ביטערוואסער

Franciszka Józefa

פרעגט דאקטוירים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סמלאד-אפטעטשנעס.

היינט שפילט ארטור רובינשטיין

היינט, דינסטאג אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל דער צווייטער מייסטער-קאנצערט אויף וועלכען עס טרעט ארויס דער וועלט-בעריהמטער יודישער פיאנא-גאון דער אונפערגלייכ-ליכער ארטור רובינשטיין.

אין פראגראם וועט רובינשטיין היינט אויס-פיהרען די שאפונגען פון: באך, שומאן, שאפען, דעביוסי, ראוועל, בארטאק, מאטשעיעווסקי, ליסט און פון נאך אנדערע גרויסע קאמפאזיטארען.

היינט „מאן, מענש און פאטער" אין „ראזמאיטאשטשי"

אין „ראזמאיטאשטשי"-טעאטער ווערט היינט געגעבען א גרויסע פאלקס- און הנחה-פארשטע-לונג צו ביליגע פרייזען. ס'ווערט געגעבען משה ליפ-מאנס אויפפיהרונגען פון דער זעהר אויסגענומענער טראגי-קאמעדיע „מאן, מענש און פאטער", די דא-זיגע פיעסע, וועלכע פערמאגט זעהר שפאנענדע מאמענטען און אין אדורכגעפלאכטען מיט הומאר האט זיך שוין קונה שם געווען ביים לאדזער טעאטער עולם אזוי, אז דאס טעאטער איז יעדען אווענד איבערפולט. אין דער היינטיגער פארשטעלונג בא-טייליגט זיך דער גאנצער קינסטלער-אנסאמבל.

אידא קאמינסקא אין לאדז

פון קינפטיגען פרייטאג אן הויבען זיך אן אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" די גאסטשפילען פון דער איבעראל-אנערקענטער דראמאטישער שוישפי-לערין אידא קאמינסקא.

די דאזיגע קינסטלערין איז דעם היגען טעא-טער-עולם גוט בעקאנט פון איהרע אויפטריטען אין לאדז.

צו איהר ערשטען אויפטריט ווערט צוגעגרייט די בעריהמטע אמעריקאנער מעלאדראמע „א דאנק פון קינדער". אין דער דאזיגער פיעסע האט אידא קאמינסקא די געלעגענהייט ארויסצוווייזען איהר אל-זייטיג-קינסטלערישען טאלאנט. די פראבען צו דער פרעמיערע „א דאנק פון קינדער" זענען שוין אין פולען גאנג. די אויפטריטען פון אידא קאמינסקא רו-פען ארויס א גרויסען אינטערעס ביי איהרע צאהל-רייכע לאדזער פערעהרער.

סטאניעווסקי'ס צירק קומט קיין לאדז

ווי מיר דערוויסען זיך, קומט אין די באהענט-סטע טעג קיין לאדז דער גרעסטער אין לאנד פון דער איצטיגער צייט סטאניעווסקיס צירק, וועלכער וועט דעמאנסטרירען די גלענצענדסטע אטראקציעס, וואס וועלען זיין א שלאגער נאך א שלאגער. היינטיגעס יאהר גיט סטאניעווסקיס צירק א פראגראם וועלכען די גאנצע וועלט רופט אן וואונדער פון דער ארענע. מט איין ווארט דער פראגראם וועט פער'כשופ'ן אלעמען. סטאניעווסקיס צירק וועט זיך געפינען אויף באנדורסקי 10. (פריהער אננא-גאס).

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 9 אקטאבער 1934

6.45 פריהמארגען אודיציע, 6,48 פליטען, 6.52 גימנאסטיק, 7,07 פליטען, 7,50 רעקלאמע קאנצערט, 11,57 צייט סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.05 פרעסע איבערזיכט, 12,10 קאנצערט, 12,45 ערצעהלונג פאר עלטערע קינדער, 13,00 ידיעות פון טאג, 13,05 קאנצערט. 15,30 עקספארט ידיעות 15,35 בערזע, 15.45 לייכטע מוזיק, 16,45 פ.ק.א. קעמטעל, 17.00 קלאוויר רעציטאל, 17,25 געזעל שאפטליכער שמועס, 17,35 פליטען, 17,50 טעכניש פאסטקעסטעל 18,00 פליטען, 18.10 רעפערטואר פון די טעאטערען, 18,15 פאפולערער קאנצערט, 18,45 ליטעראריש סקיצע, 19,20 אקטועלער שמועס, 19.30 יוראנדס כאר (פליטען), 19,50 ספארט ידיעות, 20.00 מוזיק קעסטעל, 20,15 ליטעראריש אווענד. 20,45 אווענד ידיעות, 21.00 הערשפיל. 22,00 רעקלאמע קאנצערט, 22,15 פליטען, 23,00 ידיעות, קאמוניקאטען, 23,05 טאנץ מוזיק.

מעלדונג

געז. „קולטור-ליגע".

1. אפענער פארום. — פרייטאג דעם 12 ד.ח. 8 אווענט קומט פאר דער ערשטער אפענער פא-רום. אין פראגראם — אינטעליגענס-ווערטער פון די ח"ח ד"ר וו. אייכנער און סערגיי. אקטועליעס רעפע-רירט דורך ב. ווראבסקי, געזאנג מיט דער אודיטא-ריע — ע. בראנקאוויטש. דעקלאמאציעס.

אויספלוגען. — פרייטאג דעם 12 ד.ח. האלב 7 אווענט א אויספלוג אין דער דרוקעריי פון „רע-פובליקא." שבת דעם 13 ד.ח. 2 אויספלוגען — 10 פריה אין דער מעכאנישער מיהל „קאנאנא", 2 באך מיטאג צו דער זאאלאגישער אויסשטעלונג אין פארק „זשעראמסקא".

שפראך-קורסען. — ס'ווערען אנגענומען איינ-שרייבונגען אויף: ענגליש, פראנצויזיש, יודיש, פויליש, עספעראנטא.

געז. וויסענשאפטל. קורס. — דעם 31 ד. ח. די דערעפנונג פון וויסענשאפטל. געז. קורס.

הנחה-בילעטען. — עס ווערען ארויסגעגעבען בערייטענדע הנחה-בילעטען אין די קינאס.

זאמעלפונקט פון די אויספלוגען, פערקויף פון בילעטען, איינשרייבונגען און אינפארמאציעס אין סעקרעטאריאט, זאכאדניע 68, טעל. 15-191.

קלאנג=קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעמיערע! אין טריומף-מארש איבער אלע וועלט-עקראנען, האט געפאנגען די הערצער און געדאנקען פון די צושויער די אונפארגלייכליכע און הערליכע LILJANA HARVEY אין פאקס-מייסטערווערק פון דער נייעסטער פראדוקציע א. ג.

„די פרעהליכע שושנה"

מיט'ן אנטייל פון דער בעריהמטער מאריאנעטען-טרופע פון „Teatro Dei Picoli" אין דער מענער-ראל **Gene Raymond**

אויסערן פראגראם: קלאנג=צונאבע פוילישער נצחון אין די פערמעסטונגען וועגען בעכער פון גארדאן בענעט און פאקס=אקטואליטעטען.
פרייזען פון די פלעצער אויפן 1 סעאנס און אויף די פריהמארגען-פארשטעלונגען פון 54 גר. אנהויב אין געוו. טעג. 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

צוליב רעקלאמע

גיב איך צו צו יעדער אויפנאהמע א שעהנעם פארטרעט
די פרייזען זענען זעהר נידריגע, זאגאר אז מען בעשטעלט
6 פאטאגראפיעס פאר 1⁵⁰ זל.
בעקומט מען אויך א פערגרעסערטע פאטאגראפיע און א שפיגעלע מיט'ן אייגענעם בילד – דאס קאנט איהר נאר בעקומען אין דעם
פאטאגראפישען אטעליער
„פאלאניא"
31 גדאנסקא 31
בעמערקונג: איך בעזיץ זעהר שעהנע קאסטיומען.

סענסאציע, געדענקט די אדרעס!
קליידער, אנצוגען, פאלטאס, סוועטערס
ווי אויך פוטער און וועש
וואשט, רייניגט כעמיש און פארבט

רעיעל און צו קאנקורענץ=פרייזען
די בעסטע יודישע כעמישע
וועשעריי און פארבעריי
„עריקא"
מליבארסקא 2, (ביים רוג בושעושינער)
אונזערע פרייזען: פון 4 זל. אנ'אנצוג, פון 1,50 זל. א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, א ווינטער-פאלטען פון 4 זל. אנ'אויבערהעמד 50 גר. א קאלנער 15 גר.

די שענסטע דרוק-ארבעט
ווערען אויסגעפירט
אין דער דרוקעריי
בראמבערג און בוים
פילסודסקיעגא 55 (פראנט)

ווי צ.ב.ע. רעכנונגען, בריפבויגען, קווי טאנציעס, שטעמפעל-באנדעראלען, עטי קעטקעס, חתונה-קארטען, וויזיט-קארטען, א.א. פינקטליך און סאליד אויסגעפירט.

שוימלען
צו בעקומען,
קערש
סקווערא 15

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

א שיק - יונגעל, באלד געצאהלט, ווערט געזוכט ביים שוסטער קאלענ-באכא 5, וו. 8. 4246

עס ווערען געזוכט קוואליפיצירטע שטריקער-ארבייטער צו 7-ער און 8-ער מאשינען. נאוואמיעסקא 26, ביי מעט-בערג. 4249

ראקאלען

צוויי אנשטענדיגע יונגעליים קענען בעקומען נאכט-לעגער. צו דערוויסען זיך ביי צייטונגס-פערקויפס-שטעלע קאנסטאנטינער 2.

אבצוגעבען א האלבע שטוב אדער א קיך פאר אנ'עלטער פארפאלק. ז—ז צו ערפאהרען ביי אהרן מעסערמאן, שערפיען 23.

א גרויסע שטוב אוועקצוגעבען, ביליג דירה-געלד, פלאץ קאשצעלני 4, וו: 35.

אנ'ארט צו שלאפען אדער א צימער אפצוגעבען אויף פיעטריקאווער נאהענט פון דער צעגעלניאנא. אפערטען אונטער „R. R." אין אדמ. פון דער צייטונג.

א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר 1 אדער 2 יונגעליים איז אבצוגעבען. — פאמארסקא 14, אין הויף, 2-טער שטאק, ביי לאסקי.

פערשידענעס

ווילסטו זיין שטענדיג געזונד, דאן מוזטו עסען די בעסטע און געשמאקהאפטעסטע מיטאגען צו גאנץ ביליגע פרייזען אין דעם בעוואוסטען היגיענישען רעסטאראן ביי הערמאן לעווינסקי, פילסודסקיעגא 39, טעל. 169-94.

צו פערקויפען א הויז אין לוטאמיערסק מיט גוטע אלטע איינגעפיהרטע געשעפטען אינמיטען מארק, צוליב אבריינע נאך ארץ-ישראל. אפערטען אונטער „הויז" אין אדמינ.

Zagubiono 2 weksle: 1) na zł. 25.– pł. 30/9–34, wyst. I. Finkelsztajn; 2) na zł. 50.– pł. 29.9.34 wyst. G. Majerowicz. Weksle powyższe unieważniam. Zwrócić do E. Prawda, Zawadzka 52. 4242

Zagubiony został kwit kaucyjny Nr. 93034 Łódzkiej Elektrowni na imię Luzer Siwek, 11 Listopada 13. 4218

דאס אנאליטיש=באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום פון מעדיצין. אנאליזען
„היגיענא"
גדאנסקא 31a, טעל. 192 64
נעמט אן אלערלייא אנאליזען צו לעטשניצע פרייזן. אויפ'ן ארט א פיזיקאליש-טעראפישער קאבינעט.

Lek. dentysta
St. Gelberg
זאוואדזקא 14, טעל. 108=33
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 10–2 און פון 4–7 אוו.

Dr. med.
Alfred Lewi
choroby wewnętrzne
przeprowadził się
na **ul. Piłsudskiego 51**
tel. 241-98

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
6. שערפיען 37 (בענעדיקטא)
נעהמט אן פון 5–7 נאכמ.

אויערן, נאז און האלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועי-אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולא-טארישעס פון 11–2 און פון 5–8 אוונט.

כעמיש-באקטעריאלאגישער
לאבאראטאריום
מ. שאץ
לאדז, פעטריקאווער 37.
פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, אא.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענר.
וועגעריש-קראנקע, מענער-שוועכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאג
און פון 7—9 אווענד.
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8 - 11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן.

Dr. med.
G. Fridstein
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל=גאס 11, טעל. 117-95
נעהמט אן פון 6—7½ אווענד.

Dr. L. FALK
ספעצ. ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
Nawrot 7. tel. 128-07.
עמפפאנגט פון 10–12 און פון 5–7 נ"מ

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr. med.
Szreiber
כירורג
צוריקגעקעהרט
9 Narutowicza 9
tel. 122-95.
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8³⁰ אוונט.

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט,
זונטאג פון 11–2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזן

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע - זאל פאר פרויען.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוועכע וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129=45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע-פרייזן.

וויכטיג
פאר גאלאנטעריע, טריקאטאזשניקעס און גארטעטען=בראנזשע!
די בעסטע גומי-ליטצען, זיידענע און בוימוואלענע, ווי אויך פאדוויאנזקעס און גארטעטקעס פון דער פירמע
WOLF L. HEPNER
צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער:
Łódź, Gdańska 18, front, m.11

אלע ארט גארדינען
ווי אויך פערשידענע קאפעס און טיש=דעקען, בעקומט מען אמביליגסטען און צו קאנקורענץ-פרייזען, נאר אין דער לאנגיעהריגער פירמע
L. Elbaum
26 **NOWOMIEJSKA** 26
פראנט 1-טער שטאק.
קומט אין איבערצייגט אייך!

ברוך-קראנקע!!!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז. פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעדער דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בוואוסטע פראפעסארען.

Dyr. J.Rapaport

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גום היל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעדער. היל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראן דיקאל שנעל און זיכער מיט דעם נייעסטען עפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערטסטע לייידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעדער הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אונדערווירונגע צוגעפאסטע ארטאפעדער. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויכערס און אלערארט פעהלער פון גוף!
אין מיין ארטאפעדער. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפירט די הייליבארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ. ארטאפעדער. הייל-גארטעטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, ליטונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שטערצליבע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט. אכטונג!
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסע-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל=אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק
היערמיט דריק איך אויס מיין הערצליכסטען דאנק דעם ארטאפעד. ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר'ן אפגעהאלטען מיר מיין דאפעל-ברוך, וועלכעס האט מיר פיל יאהרען זעהר שווערע שמערצען פערשאפט. איך ערקלער דא מיט צופרידענהייט, דאס א דאנק ה' דיר. י. ר. האט מיט זיין אויסגעצייכענטע מעטאדע זעהר פיל געהאלפען און איך פיהל מיך זעהר גוט און ארבייטספעהיג, פאר וועלכעס איך דאנק איהם בעסטענס.
אברהם קאמעלגארן, לאדז.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט פרייטאג און ערב-יו"ט-24 גר. אין דער ווינ שפאלטען
אין טעקסט—40 - - - - 60— - - - 4
נאכ'ן טעקסט—12 - - - - 18— - - - -
איבער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט' שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס מעטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז - 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

סעהלערן, וועלכע ענדערן ניט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען ניט צום איבערזדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טאן פון די אנאנסען איז דער פארלאג ניט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און פיינאכט.

Za wydawnictwo „Naier Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Naier Folksblat", Piotrkowska 21.